



Laba diena

Šiandien – mėnulio priešpilis.
Saulė teka 7 val. 53 min., leis

16 val. 14 min. Dienos ilgumas 8 val. 20 min.

Vardadieniai: šiandien – Erta, Evaristas, Everardas, Everistas, Getautas, Getautė, Klotilda, Kobutas, Kodravas, Koglandas, Kolangas, Salė, Salomėja, rytoj – Giniotas, Giniotė, Ginvyda, Ginvydas, Vesta, Vestina, penktadienį – Audra, Audrė, Audrius, Audrys, Audronė, Audronis, Audronius, Audrūnas, Audrūnė, Juntautas, Juntautė.

Lapkričio 17 – Tarptautinė studentų diena.

Lapkričio 18 – Latvijos nepriklausomybės diena. Pasaulinė filosofijos diena. Tarptautinė nerūkymo diena.

Lapkričio 19 – Dalinis Mėnulio užtemimas.

Prienų r. ūkininkų sąjungos tarybos posėdyje

Aptarė „žaliojo kurso“ reikalavimus ir kitus aktualius klausimus

Praejusią savaitę vykusiam Prienų rajono ūkininkų sąjungos tarybos posėdyje buvo aptarta susiklosčiusi situacija žemės ūkyje, būsimo finansinio laikotarpio išpareigojimai Europos Sąjungai, žemdirbių bendruomenės nesutarimai su žemės ūkio ministru, taip pat išklaudyta informacija apie Prienų rajono savivaldybės Kaimo rėmimo programai skirtų lėšų įsisavinimą, kalbėta apie būtinybę suaktyvinti Prienų ūkininkų sąjungos veiklą.

Prienų r. ūkininkų sąjungos tarybos narys, Lietuvos žemės ūkio tarybos (LŽŪT) pirmininkas **Jonas Vilionis** kalbėjo apie žemdirbių laukiančius iššūkius įgyvendinant ES žaliajį kursą, supažindino su reikalavimais žemdirbiams, kurie įtraukti į planuojamus priimti Geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės (GAAB) standartus. Jis papasakojo, kaip vyksta diskusijos ir derybos tarp Žemės ūkio ministerijos ir žemdirbių organizacijų atstovų, argumentavo, kodėl kai kurios ŽŪM siūlomos ekoschemos ūkininkams yra nepatrauklios, sunkiai įgyvendinamos.

(Nukelta į 2 p.)

LAPKRIČIO 16–19 D. BIRŠTONE

dėl Kęstučio g. bei S. Dariaus ir S. Girėno g. sankryžos remonto darbų draudžiamas eismas šioje sankryžoje, todėl vairuotojai turės pasirinkti kitą maršrutą, nurodytą schemeje.



— Rekonstruojama Kęstučio g.-Jaunimo g. sankryža (eismas draudžiamas) — Alternatyvūs maršrutai

GRASTA
AKMENS ANGLIS
BRIKETAI, GRANULĖS
8 687 36216
Kęstučio g. 99, Prienai
www.grasta.lt
VASAROS NUOLAIDOS!!!

UAB „TAUROLIS“
BRANGIAI PERKA
Bulius, telyčias, karves.
Atsiskaitome iš karto. Mokame 6 ir 21 proc. Vežame į Lenkiją.
Tel. 8 687 73 691

N. Mačiulis: „Tai, kas vyksta dabar, nebuvo aptariama tais laikais, kada aš studijavau“ 2-3 p.

Gydytoja: kas antras atopinio dermatito kamuojamas vaikas yra nelaimingas, o kai kurie pakelia 4 p. ranką prieš save

Ar grįžtantys gyventi į Lietuvą pagrįstai baiminasi nerasti darbo? 5 p.

„Varną kiek beprausi, ji vis tiek liks juoda“... 6 p.

Kitoks žvilgsnis į mezgimo amatą virto pasaulyje žinomu verslu 8 p.

Verslas „Mūsų siekis – įgyti kraštiečių pasitikėjimą ir tapti partneriais“

Jau beveik metai, kai Prienuose, Basanavičiaus g. 15, daugelis atkreipia dėmesį į naujai atsiradusią iškaibą, kurioje puikuojasi užrašas „Baltijos gidas“. Tai – kelionių agentūra, kurios įkūrėjos norėtų, kad Prienų krašto žmonėms nereiktų važiuoti į kitus miestus ir ieškoti patrauklių kelionių – visą dominančią informaciją jie gali gauti vietoje.

Kelionių agentūros įkūrėjos daugelį metų dirba su turistinėmis grupėmis, keliauja kaip kelionių vadovės ir gidės, pagal pageidavimą sudaro kelionių maršrutus, užsako viešbučius ir transportą. Tai nėra lengvas ir paprastas darbas, kaip daugeliui atrodo. Kiekvienas turistas pageidauja važiuoti geru autobusu, miegoti penkių žvaigždučių viešbutyje, turėti programą „maksimum“ už mažiausią kainą. Išpildyti šiuos pageidavimus ir yra pagrindinis agentūros tikslas.

Prieš įkurdamos agentūrą, trys draugės – **Ramutė, Rūta ir Kristina** – dirbo atskirai, jas gyvenimas suvedė mokantis, keliaujant arba per atsitiktinumus, kurių gyvenime pasitaiko ne vienam. Vedinos bendro tikslo, jos įkūrė VŠĮ „Baltijos gidas“, vėliau gavo licenciją vystyti kelionių agentūros veiklą. Dėl noro dalyvauti projektuose ir vykdyti kitas veiklas teko keisti nuostatus ir rengti programas, nes kilo sumanymas ruošti gidus. Tam, kad užsiimtų mokytojus, dėstytojus, kurie norėtų mokytis istorijos, geografijos, lietuvių kultūros, architektūros ir kitų įdomių dalykų, kurie praverčia siekiant tapti profesionaliais gidais. Mokytojai parengė programas, o jas apgynė „Baltijos gido“ darbuotojos. Gauta licencija šiuo metu suteikia galimybę ruošti gidus ir kelionių vadovus ne tik Prienuose, bet ir visoje Lietuvoje.

(Nukelta į 3 p.)

BALTIJOS GIDAS
www.baltijosgidas.lt

- Poilsinės pažintinės kelionės
- Verslo kolektyvinės kelionės
- Profesionalių gidų mokymai
- Edukacijos visai šeimai
- Pažintinės ekskursijos
- Autobuso nuoma
- Įvairūs mokymai, projektai ir kiti pasiūlymai susiję su kelionių veikla.

JEIGU NORI KELIAUTI, POILSIAUTI, PAŽINTI, SVEIKATINTIS, IŠMOKTI – UŽSUK PAS MUS Į SVEČIUS!

Adresu: BALTIJOS GIDAS, J. Basanavičiaus g. 15, Prienai
Arba susisiektel.: +370 698 86956; +370 698 71808; +370 630 06007

Būkite su „Gyvenimu“ ir 2022-aisiais!

Daug kas brangsta, „Gyvenimo“ prenumerata – ne

Užsisakę „Gyvenimą“ metams ir pusmečiui, Jūs dar dalyvausite ir žaidime, kuriame, kaip ir kasmė, – dovanos.

Visiems užsiprenumeravusiems „Gyvenimą“ dovanosime ir 2022 metų laikraščio kalendorių.

„Gyvenimą“ Jūs galite užsiprenumeruoti paštuose, pas laiškanėšius, išsikviesti mobilųjį laiškanėšį Lietuvos pašto bendruoju informacijos telefonu 8 700 55 400.

Taip pat „Gyvenimą“ Lietuvos pašte galima užsiprenumeruoti internetu www.prenumeruok.lt

Redakcijoje: tel.: (8 319) 60 012, 8 605 19 327, rašykite el.p. zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info

N. Mačiulis: „Tai, kas vyksta dabar, nebuvo aptariama tais laikais, kada aš studijavau“

Rytas STASELIS, įtraukiosios žurnalistikos platforma „Bendra“

Nerijus MAČIULIS – „Swedbank“ Baltijos šalių makroekonomikos tyrimų vadovas ir „Swedbank“ Grupės vyriausiojo ekonomisto pavaduotojas – svarsto, kad šiuo metu nuo fabriko Kinijoje iki vartotojo Vakaruose prekės keliauja apie du su puse mėnesio, nors prieš pandemiją buvo patiekiamos dvigubai greičiau. „Tiekimo grandinių trūkėjimai tapo verslo košmaru“, – sako ekonomistas. Pandemijos pradžioje daug kam atrodė, kad tai galbūt laikini sutrikimai, tačiau dabar paaiškėjo, kad jie tokie dideli, netikėti ir sunkiai pašalinami, kad apie tai ateityje bus rašomos knygos.

Kompleksinis požiūris į globalią ekonomiką leidžia tvirtinti, kad darbo pasidalijimo grandinėje net mažiausi sutrikimai iš pirmo žvilgsnio ne itin reikšmingose grandyse kelia globalaus masto problemas, sako N. Mačiulis. „O kada sutrikimų yra daug ir jie dažni, tai daro įtaką iškraipant įprastus ekonominius santykius.“

Dabar padėtis esą tampa dar labiau hiperbolizuota, nes artėja vartojimo–apsipirkimo šventės – Šv. Kalėdos, Naujieji metai, „juodieji penktadieniai“, kurioms reikia didelės prekių pasiūlos.

Tačiau esmė yra ta, kad niekas nesitikėjo, kad pandemijos metu bus toks ekonomikos klestėjimas. „Dažnai girdime, esą „Lietuvos ekonomika atsigauna“, „ekonomiką reikia

gelbėti“, – sako N. Mačiulis. „Absurdas. Kad ir kokių kampu žvelgsi, nėra jokio poreikio kažką gaivinti ar gelbėti. Greičiau atvirksčiai – dėl nematyto atlyginimų augimo, milžiniškos, tačiau nepatenkintos užimtumo paklausos reikia pradėti kalbėti apie galimą ūkio perkaitimą“.

O Lietuvoje taip pat?

Lietuvoje yra gal sunkiau kai kuriems sektoriams, kurie labiau priklauso nuo žmonių mobilumo, tačiau – iš esmės tas pat. Mūsų BVP augimo rodikliai liudija, kad per pandemiją mūsų ekonomika užtelėjo tiek, kiek nebūtų augusi be pandemijos veiksnio. Lietuva esmingai nesiskiria nuo kitų šalių. JAV gyventojų pajamos šovė į viršų. Agreguoti

(Nukelta į 3 p.)

„Sodra“: Vienišo asmens išmokos bus mokamos lapkričio pabaigoje

„Sodra“ jau nagrinėja prašymus dėl vienišo asmens išmokos skyrimo – iki šiol juos pateikė 105 tūkstančiai gyventojų. Pirmosios išmokos pasieks gavėjus lapkričio pabaigoje, kartu išmokant ir vienišo asmens išmokos nepriemoką, jeigu ji susidarė.

Pavyzdžiui, jei vienišo asmens išmoka žmogui priklauso nuo šių metų liepos, lapkričio pabaigoje jis gaus išmoką už liepą, rugpjūtį, rugsėjį ir spalį. Jei žmogus įgijo teisę į vienišo asmens išmoką rugsėjį, jis atitinkamai gaus išmoką už du mėnesius – rugsėjį ir spalį.

Vėliau vienišo asmens išmoka bus mokama kas mėnesį. Išmokos dydis nuo liepos – 28,63 euro.

„Gyventojai turi galimybę pateikti prašymą dėl vienišo asmens išmokos skyrimo kuo patogesniu jiems būdu – tiesiog paskambinus „Sodros“ informacijos telefonu, prisijungus prie asmeninės paskyros www.sodra.lt/gventojai arba atvykus į klientų aptarnavimo skyrių. Žmonės aktyviai naudojasi visomis galimybėmis – iki šios dienos jau pateikti 105 tūkstančiai prašymų.

Vis dėlto svarbu atkreipti dėmesį, kad lapkritį vienišo asmens išmoką gaus ne visi pateikę prašymus, tik tie, kurie teisę į vienišo asmens išmoką įgijo nuo liepos ir iki spalio pabaigos pateikė prašymus,“ – pabrėžia „Sodros“ Klientų aptarnavimo valdymo skyriaus vedėjas Evaldas Mikutis.

Šiomet teisę į vienišo asmens išmoką turi vieniši žmonės gaunantys šalpos senatvės pensiją, šalpos neįgalumo pensiją arba socialinę pensiją (išskyrus neįgalius vaikus iki 18 metų). Išmoka taip pat priklauso senatvės pensijos amžiaus sulaukusiems arba ne mažiau kaip 60 proc. darbingumo netekusiems šalpos kompensacijų gavėjams.

Dėl išmokos nuo liepos gali kreiptis ir žmonės, kurie gauna mažos pensijos priemoką. Tai tie asmenys, kurie yra sulaukę senatvės pensijos amžiaus arba yra netekę 60 ir daugiau procentų darbingumo ir jų gaunama senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensija yra mažesnė nei 260 eurų.

Nuo sausio 1 d. prašymų nebereikės

Nuo 2022 m. sausio 1 d. vienišo asmens išmokos gavėjų ratas prisiplės – ją galės gauti visi Lietuvoje gyvenantys vieniši žmonės sukakę senatvės pensijos amžių, taip pat tie, kuriems nustatytas netekto darbingumo lygis.

Nuo Naujųjų metų išmoka bus skiriama remiantis Gyventojų registre esančiais duomenimis – nebereikės teikti prašymo raštu ar telefonu.

Vienišo asmens išmokos gavėjai, kuriems ši išmoka priklausys nuo 2022 metų pradžios ir bus skirta automatiškai, išmoka ir susidariusią nepriemoką gaus iki kovo mėnesio pabaigos. Ji taip pat bus išmokėta tiems žmonėms, kurie teisę į išmoką įgijo nuo šių metų liepos ar vėlesnio šių metų mėnesio, bet nesikreipė dėl jos skyrimo.

Tuo pačiu metu vienišo asmens išmoką gaus ir tie asmenys, kurie prašymus pateikė šiemet, tačiau teisę gauti išmoką įgijo tik kitais metais.

Nuo kitų metų vienišo asmens išmokos dydis sieks 32 eurus.

Aptarė „žaliojo kurso“ reikalavimus ir kitus aktualius klausimus

(Atkelta iš 1 p.)

Kompleksines ekoschemas siūloma įtraukti į Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 m. strateginį planą. Kaip žinia, šiuo finansiniu laikotarpiu ne mažiau kaip 25 proc. tiesioginių išmokų ir 35 proc. kaimo plėtros lėšų turės būti skirta tvariam ūkininkavimui, aplinkos tausojimui. Tad žemdirbiai, labiau prisidėję prie aplinkos išsaugojimo, gaus papildomų balų ir galės tikėtis didesnių piniginių išmokų už ūkio hektarus, kuriuose tokią veiklą vykdo. Tačiau, pasak J. Vilionio, ŽŪM viešam svarstymui pateiktas tiesioginių išmokų klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingų sistemų (ekoschemų) modelio projektas sulaukė itin didelio žemdirbių organizacijų nepasitenkinimo, kritikos dėl keliamų itin griežtų, mažesniuose ūkiuose vargu ar įgyvendinamų aplinkosauginių priemonių, jų gausos. Po viešų diskusijų ir derybų su ministerija LŽŪT suburta darbo grupė, įtraukiant ir mokslininkus, pateikė savo pasiūlymus dėl būsimosios žemės ūkio programos nuostatų, tikimasi, kad į juos bus atsižvelgta ir žemdirbiai finansiškai nenukentės.

– Laiko pataisymams liko nedaug, Lietuvos ekoschemų modelis Europos Komisijai turėtų būti pateiktas jau šių metų pabaigoje, kiti metai bus skirti Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 m. strateginio plano priemonių derinimui, o nuo 2023 m. privalėsime pagal jas dirbti, – pabrėžė J. Vilionis, neprarandantis vilties, jog, aktyviai derantis ir įrodinėjant, pasiseks prioritetinių ekoschemų sąrašą sutrumpinti. Kitu atveju, jei visus išskeltus europinius reikalavimus teks įgyvendinti, daugeliui ūkininkų tai taps neįgyvendinama misija.

Anot jo, ŽŪM prioritetų sąrašą yra net 21 su veikla ariamoje žemėje, pievų priežiūra, sodininkyste, uogininkyste, daržininkyste, gyvūnų gerove susijusi ekoschema, tuo tarpu Suomijoje planuojama įdiegti tris, Austrijoje – keturias ekoschemas. J. Vilionis sako, kad Lietuvos žemdirbių organizacijų siūlymu, Lietuvai pakaktų ir 6–7 ekoschemų, įgyvendinant aplinkosauginius reikalavimus.

J. Vilionio teigimu, dėl kai kurių nelogiškų ekoschemų reikalavimų (pvz.: kaip organizuoti sėjomainą, išvežti mėšlą, atkurti per pastaruosius devesius metus suartas daugiamečių ganyklas ir pievas net ir tiems, kurie nebelaiko gyvulių) kyla ir neaiškumų, ir pasipiktinimo. Net 11 veiklų numatyta pagal kompleksinę ekoschemą ariamojoje žemėje (tai – keturių laukų sėjomaina, tarpiniai pasėliai, daugianarių pasėlių auginimas, sertifikuotos sėklos naudojimas, kraštovaizdžio elementų priežiūra, augalų juostos, migruojančių paukščių apsauga ir jų daromos žalos prevencija ir kt.). Pasak jo, ūkininkams teks prisiimti ir tokius įsipareigojimus, kaip atstatyti pelkynus, natūralizuoti upelių vagas, augalų juos-



tose nenaudoti jų apsaugos produktų ir trąšų, saugoti migruojančius paukščius, galalaukėse sandėliuoti akmenis, prisidėti prie biologinės įvairovės išsaugojimo ir kt. Neįvykdžius aplinkosauginių reikalavimų, grėstų baudos. Lietuvos žemės ūkio tarybos pirmininko nuomone, GAAB standartų ir ekoschemų laikymasis neturi pabloginti žemdirbių situacijos, padidinti jų naštos, juolab kad jiems reikės išlaikyti ir žemės ūkio produktų gamybos apimtį. J. Vilionis pabrėžė, jog ekoschemos turi būti kuo paprastesnės, ūkininkams prieinamos, kad jie būtų suinteresuoti jų laikytis. Ieškant sutarimo, šią savaitę planuojama susitikti su aplinkos apsaugos ministru, žemdirbių atstovai savo problemas ketina išdėstyti ir LR Prezidentui.

– Lietuvos žemdirbiai susiduria su neteisybe: jie gauna bene mažiausias išmokas Europos Sąjungoje, o dabar iš jų reikalaujama prisiimti didesnius įsipareigojimus, nei yra numatyta pagal ES teisės aktus, – piktinosi J. Vilionis.

Jis pripažino, kad diskusijos ir derybos su ŽŪM kol kas nėra tokios produktyvios, kokių norėtųsi. Anot jo, jeigu nebus skaitomasi su žemdirbių interesais, atsižvelgta į LŽŪT darbo grupės pateiktus pasiūlymus, žemdirbių organizacijų atstovai, reikalaudami atsakomybės, ir toliau spaus žemės ūkio ministrą K. Navicką atsistatydinti. Neatmetama galimybė dar šiemet surengti ūkininkų protesto akciją ir su traktorais masiškai išvažiuoti į kelius.

Prienų r. ūkininkų sąjungos tarybos posėdyje dalyvavusi Prienų rajono savivaldybės Žemės ūkio skyriaus vedėja Aušra Tamošiūnienė paragino rajono ūkininkus kuo skubiau teikti paraišką dėl Prienų rajono savivaldybės kaimo plėtros rėmimo lėšų skyrimo. Anot jos, programoje iš šiems metams skirtų 40 tūkst. eurų dar likę nepanaudota apie 30 tūkst. eurų. Keturtdalis sumos yra paskirstyta gaisro padariniams likviduoti ir melioracijos projektams vykdyti.

A. Tamošiūnienė priminė, kad iš

Kaimo rėmimo programos lėšų ūkininkams gali būti kompensuotas parodų ir konkursų dalyvio mokesčiai, apmokamas dalyvavimas mokyklose ir seminaruose, padengtos palūkanos už investicinius kreditus ir žemei įsigyti, techninės dokumentacijos rengimo, gamybinių patalpų nuomos, iš dalies žemės ūkio mokesčio, prekės ženklų registravimo, melioracijos statinių remonto ir kitos išlaidos. Ūkininkams teikiama parama gaisro ar nelaimės atvejais, jie skatinami už Sosnovskio barščių naikinimą valstybinėje žemėje.

Iš Kaimo plėtros rėmimo programos pareiškėjams kompensuojama ne daugiau nei 75 proc. patirtų išlaidų ir ne mažiau nei 50 eurų.

Paramos prašytojai privalo Kaimo plėtros rėmimo komisijai pateikti prašymą gauti paramą ir patirtas išlaidas patvirtinančių dokumentų kopijas. **Prašymai priimami iki šių metų lapkričio 19 dienos.**

Žemės ūkio skyriaus vedėja atkreipė dėmesį, kad nuo 2022 metų įsigalios nauja Prienų rajono savivaldybės kaimo plėtros rėmimo lėšų skyrimo tvarkos aprašo redakcija. Atsirado pataisymų lėšų administravimo nuostatuose, paraiškų vertinimo tvarkoje, pakoreguoti ir lėšų skyrimo pareiškėjams kriterijai. Pavyzdžiui, dalyvavimo parodose ir konkursuose išlaidos bus kompensuojamos vieną kartą per metus. Taip pat palūkanos už investicinius kreditus ir žemei įsigyti pirmą kartą kreipiantis kompensuojamos iki 75 proc., antrą kartą – iki 65 proc. ir per visą paskolos sutarties laikotarpį – ne daugiau kaip du kartus.

Prienų r. ūkininkų sąjungos pirmininkas Martynas Butkevičius kalbėjo apie poreikį suaktyvinti organizacijos veiklą, pasigedo ŪS tarybos narių aktyvesnės pozicijos žemdirbiams aktualiais klausimais, siūlė atnaujinti jos sudėtį, į visuomeninę veiklą įtraukti daugiau jaunųjų ūkininkų. Taip pat išklaudyta informacija apie nario mokesčio surinkimą ir pasirusimą visuotiniame Prienų r. ŪS narių susirinkime.

Dalė Lazauskienė

Viešose uždaroose vietose, viešajame transporte, uždaroose erdvėse esančiose darbo vietose bus privaloma dėvėti medicines kaukes arba respiratorius

Nuo pirmadienio prekybos, paslaugų teikimo ir kitose vietose, kuriose kaukės yra būtinos, privaloma dėvėti medicines veido kaukes arba respiratorius.

Kad užtikrintų efektyvią apsaugą, kaukė turi būti dėvima tinkamai: ji turi dengti nosį, burną ir smakrą ir turi būti periodiškai keičiama. Vienkartinės kaukės galima dėvėti tik vieną kartą, jas keisti būtina kas 3–4 val. arba kai sudrėksta.

Reikalavimas dėvėti kaukes netaikomas neįgalumą turintiems asmenims, kurie dėl savo sveikatos būklės kaukių dėvėti negali ar jų dėvėjimas gali pakenkti asmens

sveikatos būklei (tokiu atveju rekomenduojama dėvėti veido skydelį). Kaukių leidžiama nedėvėti asmenims, kai jie sportuoja ar paslaugos teikimo metu, kai paslaugos negalima suteikti paslaugos gavėjui būnant su kauke, kitais sprendimuose numatytais atvejais.

Primename, kad kitos nemedicininės COVID-19 ligos prevencinės priemonės taip pat yra labai svarbios. Gyventojams rekomenduojama dažniau plauti arba dezinfekuoti rankas, viešose vietose laikytis bent dviejų metrų atstumo nuo aplinkinių, laikytis kosėjimo ir čiaudėjimo etiketo, dažniau vėdinti patalpas ir kt.

Parengta pagal SAM Spaudos tarnybos informaciją

„Verslas“ „Mūsų siekis – įgyti kraštiečių pasitikėjimą ir tapti partneriais“

(Atkelta iš 1 p.)

Plačiau apie kelionių agentūros veiklą – pokalbyje su VŠĮ „Baltijos gidas“ direktore Ramute MILUŠAUSKIENE.

Ar pasiteisino sumanymas kelionių agentūrą įkurti Prienuose?

– Dar per anksti atsakyti į šį klausimą, nes agentūrą įkūrėme ne pačiu geriausiu, o pandeminiu metu, kuomet daugelis dar bijo keliauti. Sezono metu siūlėme pranešimus keltų kelionių, tačiau susidomėjusiųjų buvo vienas kitas. Keliaavome su kitų rajonų kolektyvais, bendruomenėmis. Vieni mus susirado interneto pagalba, kiti per pažįstamus, kurie

jau kelerius metus yra mūsų klientai. Yra sakoma, kad savame krašte pranašu nebūsi, todėl pernelyg nesitikiu savo kraštiečių palaikymo. Yra keli kolektyvai, kurie keliauja su mūsų trijule jau kelerius metus, šiuo sunkiu laikotarpiu jie mus taip pat palaikė ir keliavo, todėl jiems tariau ačiū už pasitikėjimą.

Kaip manote, kodėl pranešimų nevilioja pasiūlymai?

– Negaliu atsakyti, nelabai ir analizavome šią situaciją dėl laiko trūkumo, nes, norėdamos išgyventi pandeminiu laikotarpiu, turime ieškoti ir kitų darbų, todėl visos trys dirbame kitose įstaigose ir organizacijose, tikėdamos, kad kažkada galėsime išgyventi iš mėgstamo dar-

bo. Žinome, kad kolektyvai keliavo su kitomis žinomomis agentūromis, tad priežastimi gali būti baimė to, kas nepažįstama...

Kokių planų turite ateičiai?

– Šiuo metu vyksta gidų mokymai, esame surinkę grupę žmonių, norinčių tapti gidais. Mokymai vyks iki gegužės mėnesio, todėl norime, kad visi pradėjusieji mokslus juos baigtų ir įgytų gido kvalifikaciją. Norime susipažinti su Prienu krašto kolektyvais, bendruomenėmis, sužinoti jų pageidavimus ir lūkesčius, išsklaidyti jų baimes, galbūt tokiu būdu įgysimė jų pasitikėjimą ir tapsime partneriais.

– Ačiū už pokalbį, linkime tapti žiniomis ir reikalingiems.
Dalė Lazauskienė



N. Mačiulis: „Tai, kas vyksta dabar, nebuvo aptariama tais laikais, kada aš studijavau“

(Atkelta iš 2 p.)

Vakarų šalių rodikliai liudija: gyventojų pajamos yra ženkliai didesnės, nei jos būtų be pandemijos. Žinoma, yra žmonių, praradusių darbą, nedarbo lygis pakilo. Tačiau, kita vertus, nedarbo lygis didina ir tie žmonės, kurie dėl savų priežasčių savanoriškai negrįžo į darbo rinką. Ypač vyresnio amžiaus, tie, kuriems nelabai patiko darbas, o kartu jie turėjo santaupų... Arba jaunesni, gaunantys socialinių išmokų, apsisprendė likti už darbo rinkos ribų. Tačiau vertinant pajamas – atlyginimus, pašalpas, išmokas – jos bendrai yra gerokai didesnės už buvusias prieš pandemiją. O JAV įmonių apklausa rodo, kad pagrindinė įvardijama problema yra darbuotojų trūkumas: įmonės darbo rinkoje nesugeba rasti reikalingos darbo jėgos. Nėra, kas gamina, nėra, kas dirba, neužtenka krovinių laivų, konteinerių, vilkikų vairuotojų, pagaminamos elektros energijos ir išgaunamos naftos. Globali pasiūlos krizė, nes visko trūksta tuo metu, kada vartotojų pajamos yra išaugusios. Aš tikrai nemačiau tokios krizės per savo gyvenimą.

Gal tokios kaip tik niekad ir nebuvo?

Tam tikrų užuominų galime atpažinti dvidešimtojo amžiaus aštuntajame dešimtmetyje JAV, kada buvo patirta didžiulė infliacija, pasiūlos sutrikimai (trūko naftos dėl arabų šalių embargo). Ir tai sukėlė didelių kainų šuolių. Tačiau šie įvykiai yra viso labo tik panašūs į dabartinę situaciją. Tačiau kai kas esmingai skiriasi: jeigu tąsyk buvo gana aukštas nedarbo lygis, tai dabar jaučiamas darbuotojų trūkumas.

Negaliu atrasti vadovėlinių pavyzdžių, kurie iliustruotų dabartinę padėtį.

Tačiau šiais laikais išskirtiniais galima laikyti Vakarų pasaulio centrinių bankų ir vyriausybės elgesį ir specifinę politiką, kuri tęsiasi beveik dešimtmetį...

Iš tikrųjų tai vienas pagrindinių veiksnių, kuris sukuria dabartines sąlygas. Sakyčiau, kad prieš dešimtmetį prasidėjo tam tikras ekonominės paradigmos lūžis, kuris centrinių bankų vaidmenį pakeitė iš esmės. Centrinių bankų balansai paprastai būdavo labai stabilūs ir gana kuklūs. Jie nenaudodavo vadinamojo kiekybinio skatinimo ar vyriausybės vertybinių popierių supirkimo kaip ekonominio ciklo reguliavimo priemonių. Pirmąsyk tokie kovos su pasauline finansų krize būdai buvo pritaikyti šio amžiaus pirmojo dešimtmečio pabaigoje. Ir tuo metu to reikėjo, nes nekilnojamojo turto burbulų sproginėjimas skaudžiai nuviliojo per visą pasaulį, sukeldamas skolų krizę, aukštą nedarbo lygį. Prisimenant tos krizės pasekmes Lietuvoje, tai mums sugrįžti į prieškrizinį 2007 m. lygį prireikė penkerių metų, latviams – beveik dešimties metų. Dabar sugrįžimas į priešpandeminį lygį pas mus truko tik tris mėnesius. Tačiau centriniai bankai į pandemijos sukeltą krizę reagavo net ne monetarinio skatinimu, o agresyviais būdais – pinigų spausdinimu, neigiamomis paskolų palūkanomis. Tai neturėtų

neigiamų pasekmių, jeigu šiomis aplinkybėmis neveiktų dar vienas veikėjas – šalių vyriausybės, kurios išleistus pinigus paima ir išdalija į visas puses. Iki tol kai kurių Europos šalių ūkis išgyveno stagnaciją, skolų krizes patyrė Graikija, Italija, kol Europos centrinis bankas nesumažino palūkanų normų, neėmė spausdinti pinigų ir pirkti tų šalių vertybinių popierių. Tačiau tuo metu vyriausybės prie tokių veiksmų neprisidėjo, nes vykdė griežtą fiskalinę politiką, mažino biudžetų deficitą, veržė diržus ir didino mokesčius. Todėl vien centrinių bankų vaidmuo ekonomikai buvo ribotas. Dabar, kai centriniai bankai nuspaudė akceleratorių ir vyriausybės taip pat – didina biudžeto deficitą, aktyviai skolinasi, leidžia pinigų – fiskalinės drausmės taisyklės Europoje yra išjungtos. Lietuva šiuo metu skolinasi už neigiamas palūkanas septyneriems metams. O dar yra transnacionalinės institucijos, kurios įlieja pinigų į ekonomiką. Naujame Europos atsparumo ir gelbėjimo fonde – beveik trilijonas eurų, kiekviena valstybė iš jo gauna dar.

Tik dabar fondo pavadinime reiktų pakeisti žodį „gelbėjimo“, nes pinigai pasiekia ūkį tada, kada jam jokio gelbėjimo nebereikia. Atsparumas – gerai, reikia vystyti žaliąją ekonomiką ir energetiką, vystyti infrastruktūrą, skaitmenizaciją. Tačiau visi šie veiksmai skatina mūsų minimą perteklinę paklausą, kurios pasiūla niekaip nepasiveja.

Dar prieš dešimtmetį vyravo kita ekonominio mąstymo paradigma. Kalbant apie viešuosius finansus, buvo taupus išlaidavimas, ribotas biudžeto deficitas, gyvenimas pagal galimybes – tai, ką pagyvenę žmonės vadina viešo proto logika. Kuo baigsis išsivyravusi priešinga logika?

Viešieji finansai šiuo metu gyvena kitoje paradigmoje. Kadangi dėl kilusios pandemijos esą niekas nėra kaltas (finansų krizes sukelia konkrečių visuomenės grupių veikla, politikos klaidos ir pan.), tai niekas neprivalo susimokėti už viruso sukeltas problemas. Ir tokio požiūrio niekas nekeičia. Galbūt šiek tiek bus mažinamas greitis 2023 m., tačiau ar neišsiskyns toks požiūris tarp politikų, kad bet kurią krizę ateityje galima suvaldyti taip, kaip mėginama valdyti šią – tiesiog išspausdinti pinigus ir išdalinti? Tikrai, tai buvo tam tikra prasme sėkmės istorija, kuri dabar ima braškėti dėl dešimtmečių nematytai didėjančios infliacijos ar trūkinėjančių grandinių. Trūkinėjančios grandinės ilgainiui susitvarkys dėl milžiniškų investicijų, konkurencijos dabar kad ir į lustų gamybą: Amerika, Europa, Kinija, Taivanas ir visa Pietryčių Azija investuoja dešimtis milijardų į naujų lustų gamyklų statybą, siekia išlaikyti rinką. Tas pat vyksta laivų statyklose. Šiomet per pirmuosius tris ketvirčius užsakyma 241 konteinerių gabenantis laivas, kada prieš pandemiją buvo užsakoma apie pusšimtį. Tai reiškia, kad tie laivai po dvejų-trejų metų atsiras rinkoje ir pradės veikti, todėl galime tikėtis, kad transportavimo jūra kainos gali sumažėti

ar net grįžti į 2019 metus. Taigi kapitalizmas veikia.

Sovietmetį menantys ir planinę-komandinę ekonomiką žmonės pastebės, kad tai anais laikais būdavo taip, kad turėdamas pinigų negalėjai nusipirkti reikalingos paslaugos ar prekės. Pamažu ten grįžtame?

Tiesą sakant, tam tikrų ekonomikos planavimo recidyvų dabar turime. Planinė ekonomika per pandemiją kai kuriais aspektais sugrįžo. Ir centrinių bankų, ir vyriausybės agresyvūs veiksmai tą rodo. ES gelbėjimo ir paramos fondas turi tam tikras gaires, kurių linkme žadama veikti. Tai galima vadinti planavimu. Nors problema – esą yra pinigų, tačiau nėra prekių – skamba kiek paradoksaliai, tačiau ji paliečia nedaug gyventojų. Nori naujausio automobilio – turi palaukti bent devynis mėnesius. Tačiau toli gražu ne visi piliečiai gali keisti automobilį naujausiu modeliu. Tas pat sakytina apie naujausius išmaniuosius telefonus. Tačiau nėra taip, kad nuėjęs į parduotuvę negali nusipirkti televizoriaus, skalbimo mašinos, dulkių siurblio ar maisto. Pinigų trūkumas pasireiškia ne tuo, kad nėra ką pirkti, bet kad auga kainos. Kitais metais daugelis naujausių automobilių bus maždaug dešimtadaliu brangesni., nes gamintojai turi daugiau užsakymų nei galimybių pagaminti.

Įdomiausias klausimas dabar yra tai, ar infliacijos šuolis bus vienkartinis ir tada kainos stabilizuosis (to, ko gero, labai tikisi centriniai bankai) ar ji įsisuks ir virst kainų bei atlyginimų augimo spirale. Niekas neturi atsakymo į tokį klausimą. Yra įvairių požiūrių bei argumentų ir už tai, ir prieš tai.

Vienas iš argumentų, dėl ko infliacija turėtų stabilizuotis, yra milžiniškos investicijos į infrastruktūrą, lustų pramonę ir kitus dalykus, kuriuose kapitalistai mato galimybių uždirbti. Kita vertus, tolimesnėje perspektyvoje gali paaiškėti, kad naujų gamybos pajėgumų nereikia, gamyklos gali būti uždaromos ir kilti recesijos grėsmė.

Dar vienas įdomus pandemijos krizės aspektas – trečdaliu padidėję gyventojų indėliai bankuose. Kokios įtakos jis turės ekonomikai?

Ko gero, įvairios. Galima laukti investicijų į nekilnojamojo turto, jaunesni žmonės ieškos galimybių investuoti į kriptovaliutas bei labiau egzotiškus aktyvus. Vyresnieji galbūt indėlius vertina kaip minkštesnę pagalbę senatvei.

Ir ramiai žiūrės, kaip santaupas graužia infliacija?

Tai yra didelė rizika, kada indėlininkai regi 5–7 proc. infliaciją, neigiamas palūkanas... Gali pirkti Vokietijos ar Lietuvos vyriausybės vertybinius popierius ir už tas investicijas nieko negausi. Drašesni tada pradeda dairytis rizikingesnių galimybių investuoti, pirkti akcijų, užkeldami jų kainą iki sunkiai suvokiamo lygio. JAV akcijos istorijoje buvo brangesnės

tik dusek. Yra ir tokių, kurie skeptiškai vertina tuos, kurie savo investicijomis siekia gauti 10–20 proc. per metus grąžą, jie nori tiek uždirbti per vieną dieną. Todėl ima ieškoti kriptovaliutų su šunelio atvaizdu ar šunelio atvaizdo parodija. Ir tada jau randasi pretekstas kalbėti apie dabartinės centrinių bankų ir vyriausybės politikos šalutines rizikas. Kada pinigų pertekliaus neįmanoma įdarbinti į didesnę vartojimą, dalis žmonių savo pinigus įdarbins ten, iš kur pinigai niekada nebesugrįš. Arba sugrįš tik maža jų dalis. Nes dabar į tokius aktyvus investuojama ne dėl to, kad tose rinkose yra labai geros kainos, todėl, jog atrodo, kad pinigai nieko nekainuos amžinai. O viskas baigsis, vos centriniai bankai nuspaus stabdžius.

Centriniai bankai tam tikra prasme yra save įstūmę į kampą. Labai įdomu, kaip ši istorija bus aprašoma ekonomikos vadovėliuose. Nes iš pirmo žvilgsnio tarsi gali sakyti, kad tai unikali sėkmės istorija: esą gali išspręsti problemą tiesiog padidindamas pinigų pasiūlą per vyriausybės arba komercinius bankus. Tačiau, kita vertus, svarbu ir tai, ar tie šalutiniai efektai – infliacija, padėtis finansų rinkose – bus suvaldyti. O gal virst didesniais sukrėtimais. Centriniai bankai yra tamsiame kambaryje. Niekada istorijoje nebuvo tokios žemų palūkanų normų, milžiniško skolinimosi ir galimai atsirastančių poreikių koreguoti palūkanų normą – kombinacijos. Turėdamas nulines palūkanas gali euforiškai važiuoti tolyn. Tačiau jeigu dėl augančios infliacijos centriniai bankai bus priversti keisti savo politiką, pasekmės bus skaudžios. Ypač Europoje daug jaunų žmonių nėra matę tų laikų, kad pinigai nekainuoja. Kada mokiausi universitete, nemačiau vadovėlio, kuriame būtų aprašytos situacijos su neigiamomis palūkanų normomis. Regis, nė vienas ekonomistas ar fantastas nėra aprašęs, kaip atrodytų pasaulis su neigiamomis palūkanų normomis. O mes jau turime naują kartą investuotojų, kurie nėra matę, kas yra teigiamos palūkanos. Pasaulis labai pasikeitė, tačiau nesu tikras, kad jis toks liks.

Kiek dabartinė situacija gali paskatinti politinį populizmą? Ligi šiol politiniame lauke visada buvo konkuruojama deklaracijomis apie racionalų viešųjų pinigų tvarkymą, skolinimąsi proto ribose. Dabar, kada pinigai veikia nieko nekainuoja, randasi palanki terpė užgimti politikams, kurie neatsakingai žadės visiems ir viską...

Manau, kad taip. „Žmonės skursta“, „gauna mažas pajamas“, todėl „mes išspręsimės visas jų problemas“... Situacijoje, kurią aptariame, išnyko takoskyra tarp monetarinės ir fiskalinės politikos. Jokia valstybė nebūtų gebėjusi padaryti tokios pažangos, jeigu šalia nebūtų centrinio banko su įjungtu spausdintuvu. Tokiomis aplinkybėmis kurioje nors rinkimų kampanijoje pasakyti, kad, tarkime, nuo 2023 m. mes atsisakysime tų pinigų dalinimo, veržiamės diržus bei didiname mokesčius (o aš manau, kad Lietuva bus viena pirmųjų tokių valstybių), matysime milžinišką visuomenės pasipriešinimą, nes žmonės įpratę, kad socialinės problemos yra sprendžiamos nedidinant mokesčių, nesistengiant, kad valdžios sektorius veiktų efektyviai. Manau, kad galime tikėtis kairiojo populizmo stiprėjimo, nes lengviau ir populiariau yra duoti nei siūlyti priemones uždirbti.

Gydytoja: kas antras atopinio dermatito kamuojamas vaikas yra nelaimingas, o kai kurie pakelia ranką prieš save

Atopiniu dermatitu – lėtine uždegimine odos liga – pasaulyje serga iki 20 proc. vaikų, o Lietuvoje atopinio dermatito simptomus turi maždaug 17 proc. jų. Gydytojų teigimu, ši liga turi didžiulį neigiamą poveikį vaikų psichikai, tačiau naujausias gydymas vaisiais jiems nėra kompensuojamas valstybės.

„Kuomet vaikai serga vidutinės ar sunkios formos atopiniu dermatitu, psichologo pagalba reikalinga kuo anksčiau, nes tokie vaikai patiria stresą, kuris turi įtakos ligos eigai. Jeigu pagalba nesuteikiama laiku, būklei sunkėjant vystosi depresijos požymiai. Lietuvoje turime vieną paauglę pacientę, kuri, nepakentusi patyčių mokykloje ir sunkaus gyvenimo be miego ir ramybės, net bandė žudytis“, – apie skaudžias ligos pasekmes kalba Vilniaus miesto klinikinės ligoninės Vaikų ligų klinikos vaikų alergologė Aušra Astrauskaitė.

Pusė vaikų – nelaimingi

Remiantis moksliniame žurnale „Alergija ir klinikinė imunologija“ (angl. The Journal of Allergy and Clinical Immunology) publikuotų tyrimų duomenimis, nuo 10 iki 40 proc. visų atopinių dermatitų vaikų amžiuje būna vidutiniai arba sunkūs. Kuo sunkesnė ligos eiga, tuo labiau nukenčia vaiko ir visos šeimos gyvenimo kokybė, negana to, ši liga yra progresuojanti. 85–90 proc. visų atopinių dermatitų išsivysto iki penkerių metų. Tik daliai vaikų – vėliau.

„Iki 52 proc. atopiniu dermatitu sergančių vaikų būna nelaimingi, turi daugiau ar mažiau depresijos simptomų. 29–50 proc. vaikų nenori rodytis viešumoje. Įvairiomis apklausomis ir tyrimais įrodyta, kad bėrimus turintys pacientai, ypač atvirose kūno vietose, labai dėl to nerimauja. Nuo 25 iki 39 procentų vaikų bei paauglių dėl to patiria patyčias. 30–46-iams proc. vaikų ši liga daro neigiamą įtaką mokslo pasiekimams. Pasitikėjimas savimi sumažėja 24–36 proc. vaikų, kas svarbu tolesniame gyvenime, pavyzdžiui, renkantis profesiją“, – vardija A. Astrauskaitė.

Sunkesnės formos atopinio dermatito kamuojamiems vaikams dėl intensyvaus niežėjimo sutrinka miegas. Anot vaikų alergologės, niežėjimas kartais būna toks intensyvus, kad vaikai net jaučia skausmą.

„Kuo daugiau jie kasosi, tuo labiau jiems niežti – vaikai net pradeda save žaloti, kad skausmas nustelbtų niežėjimą. Atsiranda giluminės žaizdos“, – atkreipia dėmesį medikė.

Lengva forma – tepalai, sunki – liginė

Sergantys atopiniu dermatitu vaikai dažnai turi ir kitas alergines ligas: bronchų astmą, alerginį rinitą, maisto alergiją. Jeigu maisto alergija yra sunkesnės formos, tokiems vaikams gresia ir anafilaksiniai šokai, todėl nuo mažumės būtina stebėti jų mitybą.

„Su lėtiniu stresu susiduria ir tėvai, kad vaikas kažko neprisivalgytų, neįvyktų gyvybei pavojinga būseną, todėl tokiems pacientams būtina griežta dieta nuo pat mažų dienų. Vaikui tenka matyti, kaip jo bendraamžiai valgo įvairiausių skanėstus, kurių jis privalo atsisakyti, tai – stresas ir pačiam vaikui“, – komentuoja A. Astrauskaitė.

Ji priduria, kad šių vaikų odos būklė dažnai komplikuoja virusinės ir bakterinės infekcijos, kas paskatina ligos progresavimą, o kuo sunkesnė būklė, tuo labiau pažeidžiama vaiko psichika – visa tai atsiliepiama vėlesniam vaiko vystymuisi.

„Bazinį atopinio dermatito gydymą sudaro teisinga odos priežiūra ir kliniškai įrodytų alergenų vengimas. Alergologų darbas – tiksliai nustatyti, kam vaikas yra alergiškas. Lengvos formos atveju užtenka tepalų ir minėtos priežiūros. Sunkesnės formos



liga sergantys vaikai jau yra gydomi ligininėse“, – teigia vaikų alergologė.

Vaistai vaikams nėra kompensuojami

Nuo 2020-ųjų sunkios formos atopinio dermatito gydymo srityje atsirado naujovė – biologiniai vaistai, kurie pagal sveikatos apsaugos ministro įsakymą yra kompensuojami tik suaugusiems.

„Tai didžiulė skriauda vaikams. Taip pat neteisinga ir pačios valstybės požiūriu – jeigu sunkia forma sergama nuo vaikystės, tai yra logiška kuo anksčiau šią ligą išgydyti, kad žmogus galėtų mokytis, siekti specialybės, dirbti, kurti šeimą ir gražinti skolą visuomenei. Nelaukime, kol užaugs žmogus, kuris per ligas negalėjo įgyti normalios specialybės, eiti į darbą, beveik visą gyvenimą turėjo negalią“, – sako medikė.

Pasak jos, visgi didžiausia neteisybė – kad nepaisant to, jog kas antras atopiniu dermatitu sergantis paauglys turi rimtų psichologinių problemų su suicido rizika, jie negauna jiems reikiamo gydymo.

„Sergančio jaunuolio gyvenimas yra labai sunkus. Jis naktimis nemiega, draskosi, oda yra skausminga, mityba ir veikla apribotos. Tokie paaugliai izoliuojasi nuo visuomenės ir pasmerkia save vienatvei“, – paabrėžia A. Astrauskaitė.

COVID-19 statistika

Prienų rajono savivaldybėje vis dar stebimas sergamumo COVID-19 liga kreivės augimas. Statistikos departamento duomenimis, praėjusį sekmadienį per parą buvo nustatyta 10 naujų ligos atvejų, 7 dienų vidurkis – 23 atvejai.

Šiuo metu koronavirusu serga 271 gyventojas, nuo pandemijos pradžios skaičiuojami 3063 pasveikę. Nuo COVID-19 ligos mirė 73 gyventojai, su šia liga – tiesiogiai ar netiesiogiai – siejamos 125 mirtys.

Prienų ligoninėje per savaitę paimta 418 PGR tyrimų: pacientams 347 (165 teigiami), 71 medikui (1 teigiamas). Taip pat atlikti 176 greitieji antigenų testai (2 teigiami).

Lietuva pritaria bendram vaistų nuo COVID-19 ligos pirkimui

Lietuva pritaria bendroms Europos Sąjungos (ES) valstybių narių deryboms su farmacijos kompanijomis „Merck Sharp & Dohme“ ir „Pfizer“, kurios pristatė rinkai vaistinius preparatus, skirtus gydyti COVID-19 liga sergančius pacientus. Šiuos vaistinius preparatus patvirtinus Europos vaistų agentūroje (EVA) ir juos įtraukus į Sąjungos registrą, preparatai galės būti vartojami ir Lietuvoje.

Spalio pabaigoje EVA pradėjo vertinti duomenis apie farmacijos kompanijos „Merck Sharp & Dohme“ sukurtą antivirusinį vaistinį preparatą *Molnupiravir*, skirtą COVID-19 ligai gydyti. Jeigu EVA patvirtins, kad vaistas yra saugus ir veiksmingas, jis galės būti užregistruotas ir pradėtas tiekti į ES rinką.

Kompanijos „Pfizer“ gaminamo antivirusinio preparato *Paxlovid* vertinimas gali būti pradėtas artimiausiu metu.

Pirmieji klinikiniai tyrimai rodo, kad vaistai *Molnupiravir* ir *Paxlovid*, skiriami COVID-19 liga jau susirgusiems pacientams, nuo 50 iki 90 proc. sumažina riziką susirgti sunkia šios ligos forma arba mirti.

Kol laukiama daugiau tyrimais patvirtintų duomenų ir galutinio EVA sprendimo, Europos Komisija apklausė valstybes nares, ar jos pageidautų kartu derėtis su gamintojais ir vaistus išigyti centralizuotu būdu. Lietuva tokiam siūlymui pritarė, nes „kalbėjimas vienu balsu“ padėtų

išsiderėti geresnes pirkimo sąlygas. Centralizuotas pirkimas pasiteisino ir įsigyjant COVID-19 vakcinas: ES šalys jas gavo vienos iš pirmųjų ir užsitikrino stabilų tiekiamą keleriems metams.

Šiuo metu Lietuvoje COVID-19 liga sergantiems pacientams gydyti yra naudojamas farmacijos kompanijos „Gilead“ gaminamas vaistinis preparatas „Veklury“ (veiklioji medžiaga Remdesivir), kuris taip pat yra perkamas centralizuotu būdu. Šiuo metu tai yra vienintelis vaistas nuo COVID-19 ligos, įtrauktas į ES vaistinių preparatų registrą.

Primename, kad vaistai yra skirti jau susirgusių pacientų gydymui ir neapsaugo nuo užsikrėtimo COVID-19 liga. Žymiai sumažinti riziką užsikrėsti ir susirgti sunkia šios ligos forma padeda vakcinas, kuriomis pasiskiepyti gali kiekvienas Lietuvos gyventojas, registruodamasis internetu www.koronastop.lt arba trumpuoju numeriu 1808.

SAM Spaudos tarnyba

Naudingi patarimai

Jūsų smegenys labai ilgisi... nuobodulio. Nustebote? Vengiate nuobodulio kaip maro? Gyvename

visuomenėje, kurioje užimtumas siejamas su produktyvumu, statusu ir sėkme, o nuobodžiauti tampa tiesiog... nepadoru. Išvengti nuobodulio šiais laikais – juokų darbas, tereikia tik po ranka turėti mobilų telefoną, kuriame naršydami nuolat gaunam srautą įvairios informacijos. Mūsų smegenys įdarbinamos tą informaciją apdoroti ir suvokti. Dažniausiai ta informacija ypatingų žinių nesuteikia, tik laiko protą užimta, kad tik kažką dirbtų ir ne minėtus netektų nuobodžiauti. Vis dėlto mokslininkai įspėja, kad nuolat įdarbinti savo protą nėra produktyvu, nes tai pagaliau gali tapti pervargimo ir visiško minčių chaoso galvoje priežastimi. Todėl kartais nuobodžiauti tiesiog sveika.

Kaip išvengti storosios žarnos vėžio?

Mūsų šalyje kasmet nustatoma apie 1700 naujų storosios žarnos vėžio (SŽV) ligos atvejų, – daugiausia III ir IV stadijos. SŽV – trečiasis vėžinis susirgimas pagal dažnį, o pagal mirties priežastį – trečias. Šia klatinga liga serga vis daugiau žmonių ne tik vyresniame, bet ir jauname amžiuje.

Apie ligos profilaktiką bei gydymą kalbamės su Prienų ligoninės gydytoju gastroenterologu Algirdu ALIŠAUSKU.

– Iš kur atsiranda vėžys?

– Pagrindinis storosios žarnos vėžio atsiradimo veiksnys yra genetika, kitas rizikos veiksnys – amžius. Sparčiai didėja rizika susirgti šia liga artimoje giminėje (tėvai, broliai, seserys) nuo 50 metų amžiaus.

Jei šeimoje ar giminėje kas nors serga (ar sirgo) šia liga, derėtų pasitikrinti sveikatą profilaktiškai. Pavyzdžiui, jeigu storosios žarnos vėžys jūsų tėvui nustatytas 70 metų, dukrai ar sūnui kolonoskopija (tyrimas dėl SŽV) turėtų būti atlikta sulaukus 60 metų amžiaus.

Nors storosios žarnos vėžiu dažniau sergama vyresniame amžiuje, daugėja sergančių ir jauname, 20–30 metų tarpsnyje.

– Ar tiesa, kad rizika susirgti šia liga labai priklauso nuo mitybos?

– Kokie produktai vengtini, o kurių visai derėtų nevertoti?

– Taip, storosios žarnos vėžys artimai siejamas su mūsų mitybos įpročiais. Riziką susirgti šia liga didina nutukimas, hipodinamija, alkoholis, rūkymas, nepakankamas skaidulų kiekis maiste. Derėtų riboti raudonąją mėsą, verčiau rinktis paukštieną, kalakutieną, žuvį. Vėžį skatina riebus, kaloringi, gyvūninės kilmės produktai, nes toksinės medžiagos kaupiasi riebaluose.

Rekomenduojama daugiau vartoti žalių daržovių, tokių, kaip kopūstų, brokolių, kalafiorų, lapinių salotų, skaidulų turinčių produktų. Gerti skysčių – bent porą litrų per parą. Vėžio profilaktikai svarbus pakankamas kalcio, folio rūgšties kiekis organizme.

Deja, laikytis minėtų rekomen-

dacijų žmonėms neretai trūksta valios. Ji atsiranda per vėlai – jau susirgus...

– Kuo daugiau sėdime, tuo mažiau judame, o nepakankamas fizinis aktyvumas taip pat didina vėžio riziką?

– Mediciniškai įrodyta, kad nepakankamas fizinis aktyvumas turi tiesioginę įtaką vėžio atsiradimui. Svarbu ir pasveikus keisti gyvenimo būdą (daugiau judėti, nerūkyti, atsisakyti alkoholio), kad neatsirastų kitas vėžinis „broliukas“.

– Kokius simptomus pajutus derėtų susirgti?

– Pagrindinis SŽV simptomas – pasirodęs kraujas susimaišęs su išmatomis. Jei tai ilgai tęsiasi vos ne kasdien, porą savaičių, būtina kreiptis į šeimos gydytoją. Reikėtų susirgti atsiradus tuštinimosi pakitimams: tai pakietėjama, tai viduriuojama ir pan. Gali pasireikšti ir tokie simptomai: iki valandos trunkantys ūmūs stiprūs pilvo skausmai su pykinimu, dujų neišėjimu (gali būti pažengęs auglys), taip pat sumažėjusi kūno masė, nuovargis, nuotaikos svyravimai, miego sutrikimai.

Pastebėjus, kad minėti simptomai tęsiasi kurį laiką, nedelsdami kreipkitės į šeimos gydytoją, kuris nukreips su siuntimu pas gydytoją gastroenterologą.

– Kaip gydomas storosios žarnos vėžys?

– Storosios žarnos vėžys, priklausomai nuo augliuko amžiaus, gydomas medicininiu ar natūraliu būdu. Mažas augliukas gydomas endoskopiškai be operacijų, o esant reikalui, navikas šalinamas chirurginiu būdu. Jei stebimos kepenyse pažengusios metastazės, pacientui taikoma spindulinė terapija ar chemoterapija.

Taip pat svarbu, kaip minėjau, laikytis sveikos mitybos taisyklių.

– Gana populiari šios ligos profilaktikai vartoti natūralius augalus. Kokia jūsų nuomonė apie tai?

– Natūralių augalų poveikis vėžiui nėra įrodyta mokslininkais. Tačiau jeigu žmogus tiki, kad jam padeda plačialapis gyslotis, beržo grybo nuoviras ar kitas augalus, – tai tegul vartoja... Kodėl gi ne?

– Jungtinių Amerikos Valstijų duomenimis, 1975 m. 100000 gyventojų teko 28 mirtys, o 2015 m. – 14 mirčių nuo vėžio, – rezultatai sumažėjo beveik 50 proc. dėka vykdomos vėžio diagnostikos programos ir pakitusio gyvenimo būdo.

Derėtų skaitytoms priminti, kad šalyje nuo 2014 m. liepos 1 d. vykdoma Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa...

– Taip, kadangi vienas storosios žarnos rizikos veiksnių yra amžius, šalyje veikia SŽV ankstyvosios patikros programa, skirta vyrams ir moterims nuo 50 iki 74 metų (imtinai). Jos tikslas – nustatyti ankstyvą ar dar ikivėžinę ligos stadiją. Dalyvaujantiems programoje vieną kartą kas 2 metus atliekamas slaptas kraujavimo testas. Jei jo atsakymas neigiamas – pacientas sveikas, jei teigiamas – šeimos gydytojas išrašys elektroninį siuntimą pas gydytoją specialistą. Kolonoskopija ir, jei reikia, biopsija objektyviai patvirtina arba paneigia storosios žarnos vėžio diagnozę.

– Dėkojame jums už išsamų pokalbį ir vertingus pastebėjimus. Būkime sveiki.

Kalbėjosi Veronika Pečkienė

Tai, kas išaugina...

Projektą remia

SPAUDOS.
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Ar grįžtantys gyventi į Lietuvą pagrįstai baiminasi nerasti darbo?

Migracijos informacijos centras „Renkuosi Lietuvą“ praėjusią savaitę viešai pristatė „Spinter tyrimų“ atliktos darbdavių apklausos rezultatus, ja bandyta išsiaiškinti įmonių vadovų požiūrį į migrantus, turinčius patirties ar išsilavinimą užsienyje. Paaiškėjo, kad esant galimybei rinktis tarp kandidatų, reikiamos darbo patirties įgijusių Lietuvoje arba užsienyje, 75 proc. įmonių (iš apklaustų 513) pasirinktų kandidatų, darbo patirties įgijusių Lietuvoje. Nors dauguma darbdavių pripažįsta, kad sugrįžusieji iš užsienio dažnai turi reikiamą gebėjimų, jų įdarbinti neskuba, nes mano, kad migrantai prasčiau išmano Lietuvos rinką, dažniau turi nepagrįstų lūkesčių darbo sąlygoms, reikalauja didesnio atlyginimo, yra mažiau lojalūs.

– Visgi tokia darbdavių nuostata neturėtų gąsdinti tautiečių, ketinančių grįžti į Lietuvą bei ieškančių darbo vietos, – skuba nuraminti centro „Renkuosi Lietuvą“ projektų koordinatorė **Indrė Jankauskaitė-Činčė**. Kaip teigiama minėto tyrimo išvadoje, galimybės sėkmingai įsidarbinti Lietuvoje grįžus iš užsienio labai priklauso ir nuo veiklos sektoriaus ir įmonės tipo – tarptautinei patirčiai atviresnis IT sektorius bei didelės tarptautinės įmonės. Tam pritaria ir darbo rinkos ekspertai.

„Renkuosi Lietuvą“ konsultantai pripažįsta, kad vienas iš svarbiausių, nemažai nerimo migrantams keliančių klausimų yra apie tai, kaip sugrįžus sėkmingai integruotis į Lietuvos darbo rinką. Indrė Jankauskaitė-Činčė pastebi, kad daugelis tautiečių vadovaujasi tokiais mitais, kaip „Lietuvoje maži atlyginimai“, „žmonės gerai gyvena tik Vilniuje“, „Lietuvoje nebus tokių darbo sąlygų“ ir pan. Ar šie mitai yra pagrįsti? Kokios migrantų įsidarbinimo galimybės Lietuvoje? Apie tai su ekspertais diskutuota Migracijos informacijos centro renginyje „Grįžtančiųjų integracija į Lietuvos darbo rinką: mitai ir tikrovė“.

Užimtumo tarnybos Tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėja **Indrė Laučienė** pastebi, jog mitų apie situaciją Lietuvos darbo rinkoje apstu, pirmiausia dėl informacijos stoks, todėl svarbu juos tinkamai informuoti, kad žmonės žinotų, ko tikėtis, ir grįžtų nejausdami nerimo. Šiuo tikslu, pasak jos, buvo sukurtas projektas „Atgal į Lietuvą“, supažindinantis su darbo, verslo, praktikos galimybėmis Lietuvoje, pristatantis lietuvių sėkmės istorijas ir suteikiantis pasitikėjimo savo galimybėmis.

Indrės Laučienės pastebėjimu, šis metas itin palankus sugrįžtančiams ieškoti darbo. Dėl darbo jėgos trūkumo tam tikrų sektorių darbdaviai yra priversti sukurti iš padėties ir keisti savo nuostatas. „Tie, kurie nori dirbti ir mokytis, ypač laukiami, nemažai laisvų darbo vietų yra

pramonėje ir gamyboje. Darbdaviai, susiduriantys su darbuotojų trūkumu, yra pasiryžę jiems mokėti tikrai daugiau nei 600 eurų, taip pat taiko papildomas skatinimo priemones“, – teigia I.Laučienė. Vieni darbdaviai savo transportu surenka ir atsiveža darbuotojus, kiti pasiryžę sumokėti sveikatos draudimą, padengti dalį išlaidų auklei, nupirkti sporto abonementą, netgi finansuoti vaikų mokslą privačiose mokyklose ir pan. Visa tai dėl to, kad išlaikytų kvalifikuotus darbuotojus, kurių lojalumas darbo vietai, ypač pandemijos metu, smarkiai sumažėjęs, jie nesibaimindami keičia darbuotojus.

Po 15 gyvenimo metų svetur į Klaipėdą grįžusi **Kristina Postornak** mano, kad darbo paieška yra labai individuali patirtis. Anot jos, dažnai turinčius darbo patirties užsienyje, netgi užsieniečius, samdo informacinių technologijų įmonės. Yra atvejų, kai programuotojai šiose kompanijose įsidarbina dar gyvendami kitoje šalyje. Klaipėda ID talentų projektų vadovė, pasidalinusi asmeniniu pavyzdžiu, patarė ieškant darbo neskubėti priimti pirmo pasiūlymo, žinoti savo vertę, rinktis tai, kas prie širdies, galop taikytis į tas darbo vietas, kuriose reikalingos turimos kompetencijos, pavyzdžiui, rečiau vartojamų kalbų mokėjimas.

„VoodooSales“ personalo atrankų agentūros vadovas **Saulius Vanagas** pastebi, kad nėra vieno teisingo atsakymo, kurį kandidatą – išsilavinimą bei darbinę patirties užsienyje įgijusį ar savo bagažą Lietuvoje sukaupusį – rinktis darbdaviai, tai priklauso nuo sektoriaus. Anot jo, norintys įsidarbinti turėtų atlikti namų darbus ir pasidomėti, galbūt įmonei reikia darbuotojo, kuris yra dirbęs su užsienio rinkomis, galbūt joje vyrauja multikultūrinė aplinka ir pan.

S.Vanago teigimu, kiekvienas darbo ieškantis tautietis, grįžęs ar planuojantis parvykti iš užsienio, turėtų užsiregistruoti pagrindinėse CV duomenų bazėse: LinkedIn.com,

cvbankas, cvonline.lt ir kt. Nemaža tikimybė, kad darbdaviai, pastebėję užpildytą anketą, patys susisieks su kandidatu. Kitas žingsnis – susirasti kelias atrankų agentūras ir joms išsiųsti asmeninį CV profilį su prisistatymu bei savo lūkesčiais.

K.Postornak su tautiečiais dalinasi paprastu, bet veiksmingu patarimu. Pasak jos, pravartu atnaujinti pažįstamų žmonių ratą Lietuvoje, susisiekti su buvusiais klases draugais, pažįstamais, giminačiais, gauti iš jų patarimų. I.Laučienės manymu, jeigu planuojama grįžti į konkretų regioną, galima pasidomėti, ar konkrečioje savivaldybėje veikia „Globalių regionų“ iniciatyva, kokią pagalbą ji galėtų suteikti ketinantiems įsikurti, persikvalifikuoti ir pan.

Vertinant „Spinter tyrimų“ atliktos apklausos rezultatus, galima daryti išvadą, kad trumpoje laiko perspektyvoje prie darbo rinkos prisitaikys grįžę migrantai, tačiau ilgalaikėje perspektyvoje pokyčiai įvyks ir pačioje darbo rinkoje, nes keičiasi darbdavių mąstysena, įmonėse diegiami tarptautiniai darbo aplinkos standartai, pageidaujama darbuotojų su pasaulietiškesniu požiūriu.

Į klausimą, ar verta grįžti, ekspertai atsako teigiamai. K.Postornak sako, kad apie 60 proc. emigrantų, su kuriais teko kalbėtis, svarsto parvykti į Lietuvą. Ji ragina baimės mesti šalin: „Baimė buvo pateisinama, kai emigravote į kitą šalį, nežinodami, kas laukia, nemokėdami kalbos. Grįžti bus kur kas lengviau, Lietuvoje pažįstama aplinka, kita vertus, niekas negali atpirkti ramybės ir namų jausmo.“

I.Laučienė maistančius apie Lietuvą kviečia sugrįžti be streso, vadovaujantis ne gandas, o iš kelių šaltinių surinkta išsamią informaciją, pasvėrus gyvenimo ir darbo privatumus tėvynėje.

„Šiandien darbo rinkai reikia įvairių sričių specialistų. Visi norintys dirbti sukuria pridėtinę vertę, todėl jiems yra vietos Lietuvoje“, – akcentuoja pašnekovė.

Dalė Lazauskienė

Atminties takais

Paroda apie partizaną Juozą Lukšą-Daumantą

Vytauto Didžiojo karo muziejus, siekdamas įprasmiti Juozo Lukšos atminimą, parengė parodą „Laisvės architektas“.



Parodos herojus – būsimasis architektas J. Lukša, brėžęs projekcijas ne tik popieriuje, bet projektavęs ir laisvos valstybės viziją.

Pasak Vytauto Didžiojo karo muziejaus Kūrybos istorijos skyriaus muzejininkės Gretos Kučinskaitės, parodoje pristatoma J. Lukšos šeima bei aplinka, kurioje augo ir brendo būsimasis laisvės kovotojas, jo studijų ir pogrindinė veikla, taip pat žygiai per geležinę uždangą į Vakarų. Parodos stende „Paslėpta tapatybė“ pristatomi slapyvardžiai, kurie tapo neatsiejama J. Lukšos asmenybės dalimi partizanų gretose.

„Šalia karinių dalykų dėmesys

skiriamas ir jaunuolio romantikai bei jausmams. Parodos stendas „Dvi mylimosios“ supažindina su dviem J. Lukšos mylimosiomis: pirmoji – Lietuva, antroji – medikė Nijolė Bražėnaitė,“ – pasakojo G. Kučinskaitė.

Paroda papildo kryžiažodis „Ar gerai pažįsti J. Lukšą“, kuriame pateikta 18 klausimų. Kiekviename stende yra skiltis „Ar žinai, kad...?“, kurioje pristatomi įdomesni J. Lukšos gyvenimo faktai.

Paroda skirta eksponuoti švietimo ir kultūros įstaigose bei kariuose daliniuose.

Veronika Pečkienė

Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus lankytojams – išskirtinė paroda „Laisvės žvalgas“

Visą mėnesį – nuo 2021 m. lapkričio 10 d. iki 2021 m. gruodžio 12 d. – Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus lankytojai turės galimybę apžiūrėti originalaus erdvinio sprendimo parodą „Laisvės žvalgas“, skirtą legendinio partizano Juozo Lukšos 100-osioms gimimo metinėms atminti. Unikalią kilnojama parodą sumanė Prienų krašto muziejus. Ją įgyvendinti padėjo bendradarbiavimas su Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus istorikais.



Pasak muziejaus Istorijos skyriaus vedėjos Gerdos Urbonienės, pagrindinė parodos žinia – vertybinis tikrumas, priesaikos tvirtumas, kurį atskleidžia kovotojo asmeninio gyvenimo drama. Juozas Lukša turėjo galimybių pasirinkti gyventi su mylimąja Nijolė Bražėnaitė, tačiau priesaika Tėvynei ir kovos bendražygiams diktavo pasirinkimą grįžti į okupuotą Lietuvą ir žūti nelygioje kovoje už jos laisvę.

Parodoje įamžintas jautrus momentas – kryželis (šventas paveikslėlis), kuriuo Juozo Lukšos motina laimino sūnus, išleisdama juos į ginkluotą rezistencinę kovą. Joje galima išvysti partizanų vadovybės dokumentą, kuriuo Juozas Lukša buvo paskirtas Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio atstovu užsieniui, pripažįstant jo žvalgybinį talentą. Ekspozicijoje pateikiamas ir partizaninės dokumentacijos sąrašas, įskaitant laišką popiežiui Pijui XII, prašantį užtarimo, įvairūs veiklos Vakaruose ir Lietuvoje dokumentai. Ši paroda – įdomi ne vien pažinti istoriją. Tai ir

romantinių santykių palaikymo pavyzdys. Joje eksponuojamas Juozo Lukšos susirašinėjimas su būsima žmona, leidžiantis susidaryti įspūdį apie vyro jautrumą, jo iškalbingumą. Paroda gausiai iliustruota fotografijomis, užfiksuosiomis iškilus Lietuvos karžygio pasipriešinimo kovos, persmelktos trapiais kasdienybės ir žmogiškosios laimės patyrimo momentais.

Parodos rėmėjai – Lietuvos kultūros taryba ir Prienų rajono savivaldybė. Organizatorius – Prienų krašto muziejus. Partneriai: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų Juozo Lukšos mokyimo centras, Kauno r. Garliavos Juozo Lukšo gimnazija.

Okupacijų ir laisvės kovų muziejus lankytojų laukia trečiadieniais – sekmadieniais nuo 10.00 val. iki 18.00 val. (sekmadieniais 1 val. trumpiau – iki 17.00 val.). Daugiau informacijos: www.genocid.lt

Priešiškos informacinės veiklos taikiniai – NATO, nelegali migracija ir Lietuvos užsienio politika

Šių metų spalio mėnesį fiksuotas išaugęs neigiamos informacinės veiklos aktyvumas, – rašo kariuomenės Strateginės komunikacijos departamento analitikai iš viso nustatė 430 unikalių neigiamos informacinės veiklos atvejų (rugsėji fiksuoti 405 atvejai). Didžiausios neigiamos informacinės veiklos dėmesio sulaukė su gynyba, konstitucijos pagrindų apsauga bei užsienio politika susijusios temos.

Lyginant su rugsėjo mėnesiu, gynybos ir NATO temų eskalaciją priešiškoje informacinėje aplinkoje išlaikė augimo tendenciją. Informaciniai incidentai šia tema sudarė daugiau nei trečdali visos spalį skleistos dezinformacijos srauto. Toliau buvo tęsiamos prieš Aljansą nukreiptos priešiškos žinutės, aktyviai platintos rugsėji vykusių Rusijos ir Baltarusijos karinių pratybų „Zapad 2021“ metu. Be to, NATO, kaip taikiny, aktualizuotas ir dėl gausių nacionalinės bei tarptautinės reikšmės įvykių

gynybos sektoriuje.

Spalio 13 – 22 d. Lietuvoje vykusios karinės pratybos „Geležinis Vilkas II“ taip pat sulaukė aštrios reakcijos. Nors, viena vertus, buvo siekiama menkinti Lietuvos karinius pajėgumus, tačiau ir toliau buvo formuojamas Lietuvos bei NATO, kaip agresorių, įvaizdis, teigta, kad siekiama provokuoti Rusiją ir Baltarusiją, didinti militarizaciją ir „nežabotą karinę galią“ prie Sąjunginės valstybės sienų.

Lietuvos užsienio politika Rusijos ir Baltarusijos atžvilgiu – tradiciškai dar vienas taikiny, sulaukęs didelio neigiamos informacinės veiklos dėmesio spalio mėnesį. Viena iš aktyviai informaciniam spaudimui prieš Lietuvą išnaudotų temų – Baltarusijos režimo vykdomas nelegalių migrantų gabenimas prie Lietuvos ir Lenkijos sienų.

Siekta formuoti Lietuvos kaip žmogaus teisių nepaisančios, nedemokratinės ir žiauriai besielgiančios su nelegaliais migrantais, šalies įvaizdį.

„Varną kiek beprausi, ji vis tiek liks juoda“ ...

Ūkanotą rytą vieni labai anksti kėlė, kiti jau saulei patekėjus rinkosi į turgų. „Tvarkos nėra nei dangių, nei ant žemės“, – replikavo liaudies išmintį pasitelkęs pusamžis vyras, kai aptarė nūdienos aktualijas su kitais pirkėjais, besirinkdamas vištas, kurių viena kainavo septynis eurus. Mat rudos ir būtinai su baltomis uodegomis, o ne su juodomis turėjo būti. Vyras juokavo, o gal rimtai kalbėjo, jog vykdo kaimynės „užsakymą“. Neva jos mėgstamos veislės vištos nebijo šalčio ir daug daugiau kiaušinių deda.

O žmonės kalbėjosi ir apie pakilusias kainas, skaičiavo, kiek degalų bakas kainavo prieš mėnesį, kiek ši rytą. Kad jokie turtai neatstos artimo žmogaus, tikino kita pirkėja, vilkėdama tik juodais drabužiais. Ji ragino džiaugtis tuo, kas duota, ir vertinti kainą kiekvienos akimirksniu, bet ne kuro. Ir jos situacijoje, matyt, tai buvo svarbiau. Apie tai, kad ir tarp padėvėtų drabužių galima surasti visiškai naujų, su etiketėmis, pasakojo prienietė Roma, kuri su šypsena išitraukė iš rankinės naują apatinę trikotažą, kuri netoliese pirkto. Moteris buvo šiek tiek pyktelėjusi, bet, kaip pati išsireiškė, tai jos problema, kad prekeivė jos pirkinio neįdėjo į joki maišelį. Pirkėja įsitikinusi, kad tu, kurios pirkto daug ir gerokai brangesnių prekių, sudėjo į nemokamus maišelius. Na, vienas ir už eurą kitą perkantis pirkėjas, galbūt ir ne toks svarbus, bet kitą rytą galimai jis nupirks ir už šimtą. Bet turgus juk ne parduotuvė, kur savininkai reikalauja mandagiai šypsotis ir aptarnauti pirkėją. „Varną kiek beprausi, ji vis tiek liks juoda“, – apie žmonių tarpusavio abejingumą, susipriešinimą ir nemokėjimą nei atleisti, nei mylėti pasidalinusi konkrečiomis mintimis, patarle išsireiškė Genutė. Ji nuskubėjo varškės sūrio. Pieno bei jo produktų kainos dar nepakilusios. Tačiau apie dešimtą valandą pasirinkimo jau nebuvo. Už dešimt vištos kiaušinių prašė 2–2,50 euro. Bet tokiu laiku, kai kiti jau ir krovėsi po truputį prekes, eilutė dar driekėsi prie žuvies. Pirkto pagal skonį bei poreikius. Kilogramas šviežios vėgėlės kainavo 4,50 euro, karpio – 4,50 euro, upėtakio – 5,50 euro, kuojos – 1,99 euro, žiobrio – 2,90 euro, karšio filė – 3,90 euro; kilogramas šaldyto hokio kainavo 6,90 euro, šamo – 3,90 euro, šamo filė – 5,20 euro, jūros ešerio – 3,50 euro, lašišos filė – 8,90 euro, menkės filė – 2,80 euro, skumbrės – 4,20 euro.



Sutikau pirkėjų iš Aleksoto, kurie jau buvo pirkę gražių lašinių. Už jų kilogramą mokėjo aštuonis eurus ir nuskubėjo ieškoti bulvių, „kurios nesubyra“. Lietuviškos šviežios kaimiškos sprandinės kilogramas kainavo 6,50 euro, šoninės – 5–5,50 euro, kumpio – 5,50–6 eurus, kauliukų – 1–1,50 euro, šaltienos indelis – 2 eurus, šonkauliukų kilogramas – 5 eurus, šviežių lašinių – 6 eurus, kepenų – 1,50 euro, taukinės – 1–1,50 euro, riebalų indelis kainavo 1 eurą, spirgučių – 1,50 euro. Už džiovintų baravykų indelį prašė 5 eurų. Kilogramas bulvių kainavo 0,40–0,60 euro. Vėstant orams gerai pirkto ir namie paruoštus krienus. Jų kaina, priklausomai nuo indelio dydžio – 1–1,50 euro, kaip ir paruoštų rūgštynių – 1–2 eurai. Virtų burokėlių kilogramą galima pirkti už vieną eurą, stiklinę pupelių – už 0,70 euro. Marinuotų šparaginių pupelių, kitų daržovių pusės litro stiklainis kainavo 1,50–2,50 euro; kilogramas svogūnų kainavo 0,50 euro, česnakų – 4–5 eurus, morkų – 0,70–0,80 euro, kopūstų – 0,50 euro, paprikų – 0,90–1,30 euro, salierų – 2 eurus, porų – 1 eurą, burokėlių – 0,60 euro.

Kilogramą obuolių pardavė už eurą, kriaušių kilogramas kainavo iki 1,50 euro. Žinoma, yra perkančių ir šaltalankio sultis, kurių pusės litro stiklainis kainuoja 4 eurus, spanguoles, kurių litras vis dar kainuoja 3 eurus. Nebuvo turgaus, kad nebūtų perkančių sėmenų aliejaus, kurio pusės litro butelis kainuoja 3,50 euro. Kalocius kainavo du eurus. Užlaustas jaunas Baranauskas sakė, kad sėmenų išspaudas perka ir versliams, ir vištoms, net žuvims pašerti, t.y. pagardinti jų pašarą vitaminais.

Sinoptikams pranašaujant šlapdriabą vyrų tai vienoje, tai kitoje vietoje vis matavosi darbinis batus. Nuolatiniai prekeiviai, kuriuos galima surasti ir paprastą darbo dieną, patikino, jog dviejų savaitių laikotarpiu bus didesnis ir dydžių, ir batų pasirinkimas. Ūkininkų nebuvo daug. O esantys centnerį savo derliaus siūlė pirkti už 12 eurų. Kiek mažiau ir prekeivių įvairiais sendaikčiais. Tačiau ir šeštadienio rytą, ir miglotą sekmadienį turguje būtiniausių prekių buvo galima pasirinkti sočiai. Beje, sekmadienį turgus prasideda gerokai vėliau.

Tie, kurie įprastojė Prienų turgaus vietoje nesurandate Tartoko raugintų ar marinuotų daržovių, klauskite aplinkinių. Tartokiečiai įsikūrę nuosavame kioske, šalia įėjimo į turgų nuo Revuonos gatvės pusės, priešais „Norfos“ prekybos centrą. Apie tai, kokiame turguje ir kada prekiaus, jie paskelbia facebook paskyroje. Skanaus ragaujant mėgstamus rudens skonių!

„Prienų turguje perki, savo kraštą tu remi!!!“

Tik veterinarijos gydytojai gali skirti antibiotikus

Kiekvienų metų lapkričio 12–18 d. minima Pasaulinė supratimo apie antibiotikus savaitė, o lapkričio 18 d. Europos supratimo apie antibiotikus diena. Šios iniciatyvos tikslas – skatinti tinkamą antibiotikų vartojimą ir informuoti visuomenę apie didėjančio mikrobu atsparumo antibiotikams grėsmę.

Pastebima, kad antibiotikų suvartojimas veterinarijoje mažėja ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europos Sąjungoje. Europos Komisijos iniciatyva, valstybėse narėse įgyvendinamos visuomenės švietimo, antibiotikų skyrimo ir naudojimo griežtesnio reglamentavimo (ypač maistiniams gyvūnams) programos. Veterinarijos gydytojai glaudžiai bendradarbiauja su ūkininkais, ugdo vaistų vartojimo kultūrą, tuo taip pat prisideda prie situacijos gerinimo. Antibiotikų nereikia vartoti be reikalo. Ne kiekvieną gyvūnų ligą reikia gydyti šiais medikamentais. Norint užtikrinti, kad vaistai liktų veiksmingi, juos reikia naudoti apgalvotai ir paisyti veterinaro nurodymų, nes rizika, kad ligos sukėlėjas taps atsparus antibiotikams, kiekvieną kartą juos naudojant, didėja. Antimikrobinius vais-

tus turi skirti tik veterinarijos gydytojai, atlikę tyrimus ir nustatę diagnozę. Tokių vaistų skyrimas maistiniams gyvuliams – ypač atsakingas žingsnis, nes jų mėsa, kiaušiniai, pienas ar kita produkcija naudojama maistui.

Todėl gydant gyvulį, būtina griežtai laikytis išlaukos laikotarpio, t.y. tokio gyvulio nenaudoti maistui tol, kol iš jo organizmo nepasišalins veterinariniai vaistų likučiai per veterinarinio vaisto gamintojo nurodytą terminą.

Dar pasitaiko atvejų, kai šeimininkai, susirūpinę savo ūkininių gyvūnų sveikata, negalavimų priežastis diagnozuoja ir juos gydo patys. Būtinai, kad susirgus gyvūnui ūkininkai gydymą patikėtų veterinarijos gydytojui, o ne patys imtųsi gydymo. Bus paskirtas tinkamiausias gydymas, tinkamiausi vaistai ir dozės, numatyta išlauka. Kartais naudojami vais-

tai, skirti žmonėms, kartais vaistų likučiai nuo praėjusio gydymo. Dažniausia klaida, kad gydymo kursas nutraukiamas anksčiau, nei buvo nurodyta veterinarijos gydytojo. Neteisingas gydymas gali padaryti daugiau žalos, jo padariniai atnešti gerokai didesnių nuostolių. Netinkamai gydyti gyvūnai ilgiau sveikata, liga gali įgauti lėtinę formą, vaistai sukelti toksinį poveikį, gali pradėti vystytis organizmo atsparumas antibiotikams, pasireikšti kitos komplikacijos.

Be abejo, gyvūnų sergamumą galima mažinti įvairiais būdais. Pirmiausia, ūkininkai turi užtikrinti ligų prevenciją – t.y. laikyti gyvūnus jų gerovę ir sveikatą atitinkančiomis sąlygomis, šerti saugiais pašarais, prevenciškai vakcinuoti, laikytis biologinės saugos priemonių ūkiuose, atsakingai integruoti naujus gyvūnus, riboti pašalinį asmenų lankymąsi ir kt. Saugokime savo ūkininius gyvūnus ir save, tinkamai juos gydant ir jais rūpindamiesi.

VMVT informacija



Amžinąjį atilsį...

Tegul užuojautos žodžiai nors maža dalele palengvina netekties skausmą, tesustiprina sielą, netekus mylimo žmogaus.

Dėl tėvelio mirties nuoširdžiai užjaučiame bibliotekos buhalterę Reginą STIEGALIUK ir jos artimuosius.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos darbuotojų kolektyvas

„Išsisiu, sakau, senu papročiu aplankyt savo žydinčio rugio.

Kad jau nesugrįšiu, tai nieko:

Atgysiu po jo pašaknėm.“ (Justinas Marcinkevičius)

Dėl tėvelio mirties nuoširdžiai užjaučiame bibliotekos direktorę Daivą ČEPELIAUSKIENĘ ir jos artimuosius.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos kolektyvas

Mylimas žmogus Amžinybėn neišeina – sunkią valandą ir šviesią minutę jis visada šalia: mintyse, prisiminimuose ir darbuose...

Dėl mylimo tėvelio mirties nuoširdžiai užjaučiame Prienų Just. Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos direktorę Daivą ČEPELIAUSKIENĘ ir jos artimuosius.

„Gyvenimo“ redakcija

Nuoširdžiai užjaučiame Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos direktorę Daivą ČEPELIAUSKIENĘ, netekus mylimo tėvelio. Dalijamės skausmu ir skiriame nuoširdžius užuojautos žodžius.

Prienų krašto muziejaus kolektyvas

Informuojame žemės sklypų (kadastro Nr. 6915/0001:276 ir Nr. 6915/0001:277), esančių Nibrių k., Prienų r., savininkus, kad valstybės įmonės Valstybės žemės fondo matininkas Algis Kabašinskas (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-166) 2021-11-23 10.00 val. vykdys žemės sklypo (kadastro Nr. 6915/1:255), esančio Nibrių k., Prienų r., Jiezno k.v., ribų ženklavimo darbus.

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. 1201/0003:73), esančio Birštono m., savininką (-us), kad matininkas Algis Kabašinskas 2021-11-23 14.00 val. vykdys žemės sklypo (kadastro Nr. 1201/0003:29), esančio Birštono m., Tulpių g. 4, Birštono k.v., ribų ženklavimo darbus.

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. 6903/007:155), esančio Kirmėliškių k., Prienų r., savininką (-us), kad matininkas Algis Kabašinskas 2021-11-24 9.00 val. vykdys žemės sklypo (kadastro Nr. 6903/007:4), esančio Kirmėliškių k., Prienų r., Balbieriškio k.v., ribų ženklavimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į valstybės įmonę Valstybės žemės fondą adresu: K. Donelaičio g. 33-415, 44240 Kaunas, el. paštu algis.kabasinskas@vzf.lt arba telefonu 8 669 49 711.



Nusikaltimai: Nelaimės

Prie vairo – neblaivūs vairuotojai

Lapkričio 12 d. apie 16 val. Prienų r., Veiverių sen., Skriaudžių k., neblaivus (2,30 prom. alkoholio) ir neturintis teisės vairuoti vyras (g. 1977 m.), vairuodamas automobilį „Nissan Micra“, išvažiuojant atbuline eiga iš stovėjimo aikštelės, nepraleido pagrindiniu keliu važiuojusio automobilio „Ford S-max“ ir su juo susidūrė. Įvykis tiriamas.

Lapkričio 14 d. apie 12 val. 35 min. kelio Vilnius-Prienai-Marjampolė 71 km pastebėti du apgadinti automobiliai: „Peugeot“, vairuojamas vyro (g. 1980 m.), ir „Audi A6“, vairuojamas neblaivaus (1,86 prom. alkoholio) vyro (g. 1985 m.). Įvykis tiriamas.

Lapkričio 14 d. apie 23 val. 10 min. Prienų r., Jiezno s., Kašonių k., pastebėtas nuo kelio į pievą nuvažiuavęs automobilis „VW Passat“, kurį vairavo neblaivus (2,44 prom. alkoholio) ir neturintis teisės vairuoti vyras (g. 1995 m.). Įvykis tiriamas.

Smurtas

Lapkričio 12 d. Alytaus apskr. VPK Prienų r. PK gautas vyro (g. 1971 m.) pareiškimas, kuriame nurodoma, jog jam nepažįstami

asmenys prieš jį smurtavo ir apribojo jo laisvę. Įtariamieji (g. 2006 m. ir g. 1992 m.) nustatyti, vienas jų sulaikytas.

Lapkričio 14 d. apie 11 val. Prienų r., Veiverių sen., Byliškių k., vyras smurtavo prieš moterį (g. 1960 m.). Įvykio aplinkybes aiškinaisi policija.

Lapkričio 14 d. apie 22 val. 10 min. Prienų r., Stakliškių sen., Užugosčio k., namuose, konflikto metu neblaivus (2,24 prom. alkoholio) vyras (g. 1965 m.) smurtavo prieš sugyventinę (g. 1964 m.). Įtariamasis buvo sulaikytas ir uždarytas į ilgalaikio sulaikymo patalpą.

Gaisrai

Lapkričio 13 d. 11.13 val. gautas pranešimas, kad Prienų r. sav., Veiverių sen., Kampinių k., dega pastato stogas. Atvykus ugniagesiams medinės pirties (8x8 m) stogas degė atvira liepsna. Buvo užgesinta. Nudėgė apie 12 m², nuardyta 20 m² stogo, dengto šiferiu.

Tą pačią dieną gautas pranešimas, jog Prienuose, Revuonos g., dega kaminas. Iš kamino kilo žiežirbos. Pabudėta, kol suodžiai išdegė.

Parengta pagal Alytaus apskrities VPK ir Kauno PGV pirmines informacijas

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda MALKAS, supjautas kaladėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. **Tel. 8 672 51 171.**

Parduoda lapuočių, spygliuočių malkas, supjautas kaladėmis. **Tel.: 8 684 56 366, 8 650 84 885.**

Gyvuliai, gyvūnai

Parduodami 8 savaičių mėsiniai paršeliai, kaina – 60 Eur. Aišininkų k. **Tel. 8 609 21 973.**

Įvairios prekės

Parduodami nauji šaldytuvai ir šaldikliai SNAIGĖ, naujas dizainas, antibakterinė sistema. Garantija – 2 metai. Pristatymas nemokamas. **Tel. 8 675 50 466.**

Parduodame kiaulės skerdieną puselėmis. Lietuviška, svilinta, kaina – 2,65 Eur/kg, puselė sveria apie 50–60 kg. Lenkiška, kaina – 2,40 Eur/kg. **Tel. 8 607 12 690.**

Visų rūšių žaliuzės, roletai, romanetės, tinkleliai nuo vabzdžių, tentai. UAB „Soliteka“, **tel. 8 612 88 885.** el. paštas info@soliteka.lt

Naminiai sviestiniai šakočiai Jūsų šventėms! Tik iš natūralių lietuviškų produktų, pagal senolių receptą. Svoris nuo 100 g iki 5 kg. Siunčiame į Lietuvos miestus ir užsienio šalis. **Tel. 8 650 43 159.** (Adresas: Revuonos g. 48, Prienai).

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame. Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailylentes, dedame visų tipų grindis, klojame plyteles, atliekame santechnikos darbus, elektros instaliacijos darbai, klojame trinkeles, lankstome skardas. **Tel. 8 600 96 399.**

Šlifuojame, dedame ir lakuojame parketą, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrijame, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvoras, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. **Tel. 8 620 85350.**

Nebrangiai atvežame sijotą kokybišką juodžemį, maišytą su kompostu. Vežamas kiekis – nuo 4 iki 9 kub.m. **Tel. 8 609 66 753.**

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras katilinių įrengimas. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. **Tel. 8 640 39 204.**

Kaminių įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminių valymas. **Tel. 8 645 87 304.**

DURYS – PER 3 DIENAS!

GAMINU DURIS – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Dirbam ir karantino metu. **Tel.: 8 653 93 193.**

Gaminame betoną, kalkinį skiedinį, šulinio žiedus (nuo 0,7 iki 3 m), įvairią gelžbetoninę produkciją. Vežame žvyrą, smėlį. Atliekame metalo tekinimo ir suvirinimo darbus. Tel. 8 687 95 399.

Tvarkome apleistus sklypus. Pjauname, genėjame medžius, krūmynus. Pjauname žolę trimeriais, sodo traktoriukais. Karpome gyvatvoves, atliekame kitus aplinkos tvarkymo darbus. **Tel. 8 670 18 048.**

Veža grūdus, trąšas ir kitus birius krovinius. Tel. 8 698 28 063.

Padedu ūkio darbuose: kupoju malkas, dažau senus, medinius namus. **Tel. 8 682 82 134.**

Informuojame žemės sklypų, esančių Ažuolų g. 6, Jiestrakio k., ir Sarginės k., Prienų r. sav., savininką V.M. ir R. K. paveldėtojus ar įgaliotus asmenis, kad UAB „Nišos matavimai“ matininkas Tomas Válacka (pažymėjimo Nr. 2M-M-2503) 2021-12-01 09:00 vykdys žemės sklypo (kadastr. Nr. 6913/0001:0053), esančio Sarginės k., Prienų r., ribų ženklinimo darbus. 2021-12-01 09:30 vykdys (kadastr. Nr. 6913/0003:0110), esančio Ažuolų g. 4, Jiestrakio k., Prienų r. sav., ribų ženklinimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į UAB „Nišos matavimai“ adresu: Vytauto g. 17, Marijampolė, el. paštu kadastriniai@nisa.lt arba telefonu +370 652 38 385.

SIŪLO DARBA

Kaune kebabinei reikalingi darbuotojai: kebabų kepėjos (-ai), pardavėjos (-ai). Atlyginimas dienai 60 eurų su mokesčiais. Reikalui esant, darbo dienomis yra kambariai nakvynei. Darbas slenkančiu grafiku. Tel. pasiteiravimui: **8 686 07 408, 8 686 07 280.**

PERKA

Nekilnojamas turtas

Brangiai perku mišką, gali būti su bendrasavininkais, sutvarkau dokumentus. Tel. 8 644 55 355.

Brangiai perkame miškus su žeme arba išsikirtimui. Tel. +370 675 24 422.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė **brangiai perka galvijus**, atsiskaito iš karto. Išsivežame. **Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.**

UAB „GALVIJŲ EKSPORTAS“ – įvairius pienu girdomus buliukus ir telyčaites, taip pat „Belgus“. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Pasiima patys. **Tel. 8 612 34 503.**

Įmonė **perka galvijus geromis kainomis. Tel. 8 613 79 515.**

Įvairios prekės

Superkame auksą, sidabrą, gintarą, gintarinius karolius, medalius, ženklukus, laikrodžius, monetas ir kitą įvairų antikvariatą. Dirbame visoje Lietuvoje. Tel.: 8 670 59 488, 8 626 68 561.

Įmonė **perka naudotus automobilius. Gali būti be techninės apžiūros, nevažiuojantys, išregistruoti. Siūlykite visus variantus telefonu 8 607 67 679.**

Perka traktorių MTZ, grūdų sėjimąją, javų kombainą, traktorinę priekabą. Tel. 8 630 93 471.

Reikalingi krovėjai darbui keraminių blokelių gamyboje Kauno apskrityje. Yra galimybė suteikti apgyvendinimą. Atlyginimas nuo 1200 eurų. Informacija tel. +370 659 03 758.

PERKA

agaras
PERKA
KARVES, BULIUS, TELYČIAS
Tel.: 8 620 25 152,
8 800 08 801
ATSISKAITOME IŠ KARTO!
Pagal skerdeną ir gyvų svorį. Brangiai mėsinius.

KREKENAVOS
PERKA
GALVIJUS
UAB „Krekenavos agrofirma“
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVŲ SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.
Tel.: (8-614)93124

Laikui namuose – išskirtiniai pasiūlymai su „Tele2 Laisvu internetu“

Šaltąjį metų sezoną namuose leiskite kokybiškai – pasirūpinkite sparčiu internetu bei būtiniausia įranga. Dabar pats metas operatoriaus salonuose ir internetinėje parduotuvėje www.tele2.lt pasinaudoti patraukliais pasiūlymais.

„Spartus internetas – neatsiejama laisvalaikio ir darbo dalis. Suvartojamų interneto duomenų kiekis auga kiekvieną ketvirtį, todėl stengiamės klientams pasiūlyti patrauklias sąlygas interneto planams ir būtiniausiai įrangai įsigyti“, – sakė **Petras Masiulis**, „Tele2“ generalinis direktorius.

Nemokamas interneto planas – išskirtinis pasiūlymas „Tele2“ klientams. Užsakykite 200 GB „Laisvo interneto“ planą ir pirmus metus naudokitės visiškai nemokamai. Antrus metus plano kaina 15,90 Eur/mėn.

„Tele2 Laisvas internetas“ dengia 99% Lietuvos teritorijos, įdiegimui nereikia jokių laidų – pakanka tik elektros lizdo.

Pasiūlymas galioja užsakant 200 GB „Laisvo interneto“ planą (15,90 Eur/mėn.) bei pasirašant 24 mėn. paslaugų teikimo sutartį. Modemo kaina į pasiūlymą neįskaičiuota ir prasideda nuo 2,50 Eur/mėn.

Robotas siurblys nuo 4 Eur/mėn. Užsisakius bet kurį www.tele2.lt skelbiamą „Tele2 Laisvo interneto“ planą, sudarant 24 mėn. sutartį ir mokant už įrangą dalimis per 36 mėn., robotas siurblys „Xiaomi Mi Robot Vacuum-Mop Essential“ –

vos nuo 4 Eur/mėn. su 1 Eur pradine įmoka.

Galėsite pamiršti kasdienį tvarkymąsi, nes talpi roboto siurblio licho jonų baterija užtikrins net 1,5 valandos nenutrūkstantį prietaiso veikimą. Be to, trijų lygių vandens srauto padavimo technologija sukurta taip, kad prisitaikytų prie skirtingų grindų tipų, parinkdama joms geriausiai tinkantį valymo būdą.

Modo kaina į pasiūlymą neįskaičiuota ir prasideda nuo 2,50 Eur/mėn. Minėto roboto siurblio kaina perkant be sutarties ir mokant visą sumą iš karto – 145 Eur.

Išmaniąją televiziją išbandykite nemokamai

Tam, kad rudens vakarai namie būtų dar smagesni, siūlome išbandyti „Tele2“ išmaniąją televiziją. Paketų kaina prasideda vos nuo 2,99 Eur/mėn. Čia rasite vieną didžiausių filmų ir serialų biblioteką, o populiarius „TV3“ televizijos serialus (pavyzdžiui, „Moterys meluoja geriau“) galėsite žiūrėti net dviem savaitėm anksčiau.

Išmaniąją „Tele2“ televiziją galite išbandyti ir nemokamai. Vieno mėnesio nemokamo laikotarpio pasiūlymas (paslaugai be priedėlio) galioja „Tele2“ paslaugomis besi-

VISUS METUS NEMOKAMAI
200 GB
12 mėnesių
0 €
TELE2 LAISVAS INTERNETAS
TELE2

naudojantiems klientams, pirmą kartą užsisakiusiems „Go3“ paslaugą, vartotojų pamėgtą „Televizija + Filmai“ paketą.

Pasibaigus nemokamam laikotarpiui, paslaugų paketai kainuos atitinkamai svetainėje nurodytomis kainomis. Paketo bet kada galite atsakyti „Tele2“ savitarnos svetainėje arba paskambinę telefonu 117. Išsirinkite jums tinkamą išmaniosios televizijos paketą www.tele2.lt/tv.

Norintiems sumaniai sutaupyti – užsakant „Laisvo interneto“ 50 GB planą su bent 12 mėn. sutartimi bei „Go3“ televizijos „Starto“ paketą be įsipareigojimo, internetas ir televizija kainuos tik nuo 9,89 Eur/mėn. Modemo kaina į pasiūlymą neįskaičiuota ir prasideda nuo 2,50 Eur/mėn.

Daugiau informacijos apie visus pasiūlymus – svetainėje www.tele2.lt, „Tele2“ salonuose arba paskambinus telefonu 117. Pasiūlymų laikas ir įrenginių kiekis – ribotas.

Delfi TV programa 2021.11.18-2021.11.21

KETVIRTADIENIS

06:00 Ugnikalnių takais
06:30 Ugnikalnių takais
07:00 Ugnikalnių takais
07:30 Sveikatos receptas. Vedėja Kristina Ciparytė
08:15 Receptų receptai
09:00 Delfi rytas. Dienos naujienų apžvalga. Vedėjos Kristina Ciparytė ir Dalia Vaitkutė-Šiaulienė
10:30 Kaip pas žmones
11:30 Marketingas 360
12:00 Delfi rytas. Dienos naujienų apžvalga. Vedėjos Kristina Ciparytė ir Dalia Vaitkutė-Šiaulienė
13:30 Orijaus kelionės. Vedėjas Orijus Gasanovas
14:00 Gimė ne Lietuvoje
14:30 Jos vardas MAMA
15:00 Delfi diena. Žinios
15:30 Delfi diena. Dienos tema
16:00 Delfi diena. Žinios
16:35 Delfi diena. Dienos interviu
17:00 Delfi diena. Žinios

17:30 Delfi diena. Dienos tema
18:00 Delfi diena. Žinios
18:30 Delfi diena. Dienos interviu
19:00 Iš esmės su A. Peredniu
20:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
21:00 Lietuviškos atostogos
21:30 Automobilis už 0 Eur
22:00 Retro automobilių dirbtuvės
22:30 Gimė ne Lietuvoje
23:00 Ateities karta
00:00 Delfi diena
05:00 Orijaus kelionių archyvai
05:30 Yugo broliai: blogiausių pasaulyje automobilių per Balkanus
PENKTADIENIS
06:00 Orijaus kelionių archyvai
06:30 Orijaus kelionių archyvai
07:00 Orijaus kelionių archyvai
07:30 Orijaus kelionių archyvai
08:00 Jos vardas MAMA
08:30 Orijaus kelionės. Vedėjas Orijus Gasanovas
09:00 Delfi rytas. Dienos naujienų

apžvalga. Vedėjos Kristina Ciparytė ir Dalia Vaitkutė-Šiaulienė
10:30 Alfai vienas namuose
11:30 Retro automobilių dirbtuvės
12:00 Delfi rytas. Dienos naujienų apžvalga. Vedėjos Kristina Ciparytė ir Dalia Vaitkutė-Šiaulienė
13:30 Lietuviškos atostogos
14:00 Ateities karta
15:00 Delfi diena. Žinios
15:35 Delfi diena. Dienos tema
16:00 Delfi diena. Žinios
16:30 Delfi diena. Dienos interviu
17:00 Delfi diena. Žinios
17:30 Delfi diena. Dienos tema
18:00 Delfi diena. Žinios
18:30 Krepšinio zona
19:00 Iš esmės su D. Žeimyte-Biliene
20:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
21:00 Jūs rimtai? Savaitės apžvalga linksmam. Vedėja Kristina Pocyte
21:30 Kieno didesni?
22:30 Kriminalinė Lietuvos zona su D. Dargiu
23:30 Automobilis už 0 Eur
00:00 Delfi diena

05:00 Čepas veža
05:30 Yugo broliai: blogiausių pasaulyje automobilių per Balkanus
ŠEŠTADIENIS
06:00 Mano pramogos veidai
06:45 Mano pramogos veidai
07:30 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
08:30 Marketingas 360
09:00 Šaro Barsa
09:30 Receptų receptai
10:00 Alfo didysis šou. Vedėjas Alfai Ivanauskas
11:00 Radikalus smalsumas
11:30 Išlikę
12:00 Čepas veža
12:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigrailis
13:30 Meistro dienoraštis
14:00 neŽVAIRUOK
14:30 Gimė ne Lietuvoje
15:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
16:00 Orijaus kelionių archyvai
16:30 Orijaus kelionių archyvai
17:00 Pokalbiai prie jūros
17:30 Orijaus kelionės. Vedėjas Orijus Gasanovas

18:00 Jūs rimtai? Savaitės apžvalga linksmam. Vedėja Kristina Pocyte
18:30 Lietuviškos atostogos
19:00 Ugnikalnių takais
19:30 Ugnikalnių takais
20:00 Ugnikalnių takais
20:30 Jos vardas MAMA
21:00 Kaip pas žmones
22:00 Kitokie pasikalbėjimai 2021
00:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
01:00 Mano pramogos veidai
01:45 Mano pramogos veidai
02:30 Kitokie pasikalbėjimai 2021
04:30 Kasdienybės herojai. Vedėja Rūta Lapė
05:15 Kasdienybės herojai. Vedėja Rūta Lapė
SEKMADIENIS
06:00 Mano pramogos veidai
06:45 Mano pramogos veidai
07:30 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
08:30 Šiandien kimba. Vedėjas Saulius Vigrailis
09:30 Meistro dienoraštis
10:00 Alfai vienas namuose
11:00 Receptų receptai

11:30 Išpakuota
12:00 Sekmadienio Šv. Mišių transliacija
13:15 Sveikatos receptas. Vedėja Kristina Ciparytė
14:00 Ateities karta
15:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
16:00 Orijaus kelionių archyvai
16:30 Orijaus kelionių archyvai
17:00 Automobilis už 0 Eur
17:30 Retro automobilių dirbtuvės
18:00 Kieno didesni?
19:00 Ugnikalnių takais
19:30 Ugnikalnių takais
20:00 Ugnikalnių takais
20:30 Šaro Barsa
21:00 Kasdienybės herojai. Vedėja Rūta Lapė
22:00 Kitokie pasikalbėjimai 2021
00:00 13 731 km dviračiu aplink Skandinaviją
01:00 Mano pramogos veidai
01:45 Mano pramogos veidai
02:30 Kitokie pasikalbėjimai 2021
04:30 Kasdienybės herojai. Vedėja Rūta Lapė
05:15 Kasdienybės herojai. Vedėja Rūta Lapė

(Ne) atrasti
veidai

Kitoks žvilgsnis į mezgimo amata virto pasaulyje žinomu verslu

Kultūra: mummyse ir šalia mūsų

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS



Beveik prieš trejus metus Atviroje jaunimo erdvėje „Prienas“ startavo rubrika „Susitikimas su įdomiu žmogumi“, kurioje savo sėkmės istorijomis dalijasi veiklios, drąsios bei įkvepiančios asmenybės ir kurias galima pavadinti tikrais sėkmės kūdikiais. Tačiau praėjusį trečiadienį jaunimui skirtoje pokalbių ciklo laidoje dalyvavusi Sandra PANGONYTĖ sako, jog sėkmės faktorių jos kelyje galbūt ir galėjo būti, tačiau už viso to slypi didelis įdirbis, drąsa, ryžtas ir, svarbiausia, tikėjimas savo idėja, kai ja netiki net ir patys artimiausi žmonės.

Iš Balbieriškio miestelio kilusi moteris yra viena iš gerai pasaulyje žinomo tvarios mados prekės ženklo, prekiaujančio megztais gaminių, „The Knotty Ones“ bendrąkūrėja. „The Knotty Ones“ – tai socialiai atsakingas mados verslas, veikiantis tarp Vilniaus ir Niujorko. Tačiau šis prekės ženklas tikriausiai geriau žinomas užsienyje nei Lietuvoje, mat net 95 procentai Lietuvoje pagamintos produkcijos eksportuojama į tokias šalis, kaip: Australija, JAV, Didžioji Britanija, Suomija, Danija, Norvegija, Vokietija ir t.t.

Idėja įkurti megztų gaminių prekės ženklą trims draugėms kilo, keliant po Balio salą, garsėjančią ne tik išpūdinga gamta, bet ir amatų įvairove. „Taip jau būna, kad apie savo šalį pagalvoji tada, kai gebi į ją pažūrėti kitu kampu. Dažniausiai tai nutinka, pamačius kitoki kultūrinį gyvenimą“, – mintimis su jaunimu dalijosi verslininkė.

Keliaudamos po Aziją merginos suprato, kad Lietuvoje taip pat gali

amatininkystė, o kai kurie amatai nėra plačiai žinomi pasaulyje. Lietuvažitėms, dar pačioms prisimenant tuos laikus, kai nuo galvos iki kojų mergaitės buvo aprėdytos močiūčių megztais drabužiais, kilo idėja naujai ir moderniai pasauliui pristatyti mezgimo amata. Tuomet draugės net nenutuokė, jog kelionės metu gimusi idėja taps prabangi mados prekės ženklu, apie kurį dabar rašo tokie garsūs pasauliniai leidiniai, kaip: „Vogue“, „Elle“, „The Guardian“ ir kt. „Turėjome tokią mažą svajonę, tačiau nenutuokėme, kur ji nukeliaus. Mums visoms tuomet tai buvo hobis, kurį deriname su savo darbais. Asmeniniai darbai suteikė galimybę išsilaikyti pačioms, todėl leidome sau žaisti“, – prisimindama pačią pradžią, sėkmės istorija dalijosi S. Pangonytė.

Viena iš sėkmingo verslo bendrąkūrėjų puikiai pamena ir pirmąsias mezgėjų paieškas. Tiesa, toli kruopščiai rankų ieškoti nereikėjo. Sandra jas rado savo gimtajame kra-



Viena iš sėkmingo verslo bendrąkūrėjų – Prienu rajone gimusi ir augusi Sandra Pangonytė.

te, Prienu rajone. Su mamos pagalba patalpinus skelbimą vietiniame laikraštyje, ilgai laukti neteko – į jį pirmoji atsiliepė Marina, tuo metu dirbusi kasininke. Šiuo metu Marina yra gamybos ir sandėlio vadovė, kuri vadovauja per 50 moterų visoje Lietuvoje. Beje, anot vienos iš idėjųnių lyderių, daugiausia „The Knotty Ones“ auksarankių yra kilusios būtent iš Prienu rajono ir Kauno apskrities.

Sandros teigimu, plėtojant verslo idėją, vienas iš tikslų buvo įgalinti vietos bendruomenes, Lietuvos moteris ir mažas šeimas mezgimas. Visgi svarbių tikslų buvo ir daugiau. „Pirminė idėja buvo pakelti vieną seniausių mūsų šalies amatų, pateikti jį pasauliui šviežiai ir šiuolaikiškai, o pačios geriausios kokybės siekime, naudodami tik 100 proc. natūralius siūlus. Norime, kad tai būtų lėto vartojimo prekė“, – svarbią žinutę jaunajai kartai virtualaus susitikimo metu siuntė S. Pangonytė.

Trijų lietuvių įgyvendintas verslo modelis neįprastas ne tik tuo, jog jų produkcija gaminama, remiantis tik aplinkai nekenksmingais principais. Verslininkė džiaugiasi, turinti galimybę padėti įsidarbinti vietos regiono moterims, suteikti joms orias darbo sąlygas bei galimybę augti, tobulėti ir svajoti... Todėl „The Knotty Ones“ įgyvendina analogų pasaulyje neturintį idėją, kai klientai gali prisidėti prie savo perkamo gaminių mezgėjų svajonių, paaukodami svajonės išpildymui tam tikrą sumą. Įmonės duomenimis, prie šios idėjos prisideda kas ketvirtas pirkėjas.

„Kai kūrėme verslą, žinojome, jog mados rinka yra viena iš labiausiai

aplinką teršiančių ir darbuotojus išnaudojančių industrijų pasaulyje. Dauguma prekės ženklų savo produktus gamina Indijoje, Kinijoje, Vietname. Dažnai tai vyksta gamyklose, kuriose griūva lubos, sienos, yra neuztikrinamos saugios darbo sąlygos ir mokamas mažesnis nei minimalus darbo užmokestis. <...> Statistika rodo, kad mados rinka yra viena iš labiausiai žalojančių industrijų pasaulyje. Mes nenorėjome būti viso to dalimi, todėl, vystydamos verslą, natūraliai darėme tvirus žingsnius visame kame ir tik vėliau supratome, kad galime tai iškomunikuoti, o ne atvirksčiai. Buvome tvirtai apsisprendusios, kad norime pakeisti tai, kaip mados produktai yra gaminami bei vartojami. Siekėme turėti jeigu ne teigiamą, tai bent jau neutralų poveikį, kad nepadarytume žalos. Mūsų unikalumas yra tame, kad mes per visą grandinę – nuo darbuotojų, aplinkos iki klientų – stengiamės būti tvarūs“, – susitikimo metu pasakojo viena iš įmonės bendrąkūrėjų.

Anot jos, mados industrijoje, kurioje ir sukasi lietuvaitės, konkurencija yra itin aštri, tačiau būtent inovatyvus ir tikrai tvarus verslo modelis atkreipė klientų dėmesį bei leido išsiskirti iš konkurentų. „Socialinių verslų yra galybė, bet klientui trūksta įrodymo. Mūsų pirkėjams yra svarbus visas kelias – nuo siūlo iki įrodymo, kad mes lankome savo mezgėjas“, – sakė Sandra.

Beje, tvarų gyvenimo būdą moteris skatina ne tik versle, bet ir savo asmeniniu pavyzdžiu. Kaip pastebėjo pokalbio vedėja Živilė Rusevičienė, natūralumo linija keliauja per visą Sandros gyvenimą. Verslininkė

prisipažįsta, jog ji renka kuo natūralius kosmetikos produktus, o grožio ritualai neretai būna „tiesiai iš šaldytuvo“. S. Pangonytė taip pat yra žaliavalgė ir, kaip pati sakė, pirmiausia renka tuos produktus, kuriuos turime savo žemėje, Lietuvoje.

Vos prieš penkerius metus sugalvota trijų merginų idėja taip sužavėjo pasaulį, jog praėjusių metų rudenį „The Knotty Ones“ tapo pirmuoju Lietuvoje tvarios mados prekės ženklu, sulaukusi 0,5 mln. eurų investicijų. Prasminga žinutė skrieja per visą pasaulį, o lietuviško prekės ženklo produktus nešioja ir garsiausios pasaulio nuomonės formuotojos, ir žvaigždės, turinčios milijonus sekėjų.

Tiesa, S. Pangonytė atskleidžia, jog, plėtojant verslo idėją, ja netikėjo net ir patys artimiausi žmonės. Merginoms teko susidurti su daugybe mitų, kuriais patikėjusios, nebūtų ten, kur yra dabar.

Moteris pastebi, jog anksčiau buvo gajūs stereotipai, kad, norint įkurti verslą, reikia turėti labai daug pinigų, o patys pinigai yra vienintelis verslo tikslas ir tikras verslas turi orientotis ne į gerovės visuomenei nešimą, o į naudą. Be viso to, merginos girdėjo, kad Lietuvoje nėra tokio mados verslo, kuris puikiai gyvuotų, o moterų įkurti verslai yra niekam neįdomūs ir į juos niekas rimtai nežiūri. Tačiau visus stereotipus, su kuriais teko susidurti trims draugėms, jos paneigė savo pavyzdžiu.

„Pradėdamos savo verslą, „susimetėm“ po 600 eurų ir nuo to laiko nesam susidėjusios daugiau. Taigi pinigų daug nereikia, reikia turėti gerą idėją. <...> Nuo pat pradžių sau sakėm, kad tvarus turime būti visur, taip pat ir finansuose, nes, jeigu mes neauginsime savo prekės ženklo, negalėsime darbuotojams mokėti „tvaraus“ atlyginimo. <...> Taip, tuo metu Lietuvoje neturėjome daug pavyzdžių, į ką turėtume lygiuotis, bet mes lygiavomės į didelius žaidėjus užsienio rinkoje. Galbūt tai yra drąsa, bet šiuo metu mes esame labai arti jų. Iš tiesų investuotojai į moterų verslus žiūri atsargiai, tačiau mes, trys verslo įkūrėjos, šį mitą taip pat paneigėme“, – apie drąsą ir ryžtą veikti pasakojo S. Pangonytė, pridurdama, jog, kai turi gerą idėją ir labai ja tiki, visas reikiamas savybes ir įgūdžius gali išsiugdyti.

Rimantė Jančauskaitė



Susitikimo metu verslininkė su jaunimu pasidalijo savo sėkmės istorija ir įmonės darbo užkuliais.

Projektas padeda įgyvendinti idėjas

Prienu „Žiburio“ gimnazija, pasirašiusi Partnerystės sutartį su VŠĮ „Transparency International“ Lietuvos skyriumi, jau trečius metus dalyvauja projekte „Skaidresnė savivalda 2.0. Dalyvaujamas biudžetas“. Projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpis vieneri metai, tam laikotarpiui skiriamas susitartas gimnazijos biudžeto lėšos – 2020–2021 m. m. buvo skirta 600 eurų.

Dalyvaujamas biudžetas sudaro galimybę bendruomenei rinkti būdus, kaip panaudoti šias lėšas. Susibūrusios gimnazistų komandos siūlė idėjas gimnazijai, jas pristatė visai gimnazijos bendruomenei. Balsų dauguma laimėjo II c klasės komanda, vadovaujama klasės vadovo Vyto Blekaičio, pasiūliusi idėją – staliukus ir suoliukus laisvalaikio zonai gimnazijos teritorijoje. Komandos įgyvendinta idėja – gimnazijos kieme puikuojasi Prienu VŠĮ „Meninė drožyba“ pagaminti lauko baldai, kurių projekto autorius A. Sakalauskas.

Parengta pagal „Žiburio“ gimnazijos informaciją



Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrasticgyvenimas

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINES ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketat@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

remia rubrikas „Kultūra: mummyse ir šalia mūsų“ (Fondo parama – 10 000 Eur.) ir „Tai, kas išaugina...“ (Fondo parama – 12 000 Eur.)

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais – 1400 egz., šeštadieniais – 1750 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (8 315) 73786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ